

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület
Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.
HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással,
díjszabás szerint.
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Széchenyi-utca 1085. szám
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.
ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 k.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

A Szekszárdi Kaszinó.

Akik másról várnak cikket e helyen, bocsássanak meg, de ez a hét a Szekszárdi Kaszinóé. E félszázadnál idősebb testület nemesak tagjai számával, nagyszámu intelligenciájával küzd az első helyért Tolnavármegye területén, de anyagi ügyeinek állása is mintegy predestinálja a vezetésre. A báró Augusz-féle ház megvétele, a kaszinói bazár megépítése egészen új korszakot jelent.

Ki hitte volna, hogy deficithez szokott kaszinónk évi mérlege valaha plusszal záródjék s hogy ez a szerény egylet 30—46 ezer koronás költségvetéssel dolgozzék évente.

Aki megszokta a mankót, nehezen dobja el, még akkor is, ha már nincsen reá szüksége. A kaszinó azonban megcselekedte ezt. Most kezd a saját lábán járni. Félszázadon át — bár nemesebb értelemben — bizonyos konzervativizmus ülte meg itt a lelkeket. Egyik részen a szűkös viszonyokkal való teljes megelégedés, a másik részen legfeljebb egy kis szelid panasz, zsörtölődés a ki nem elégitő állapotok iránt s hő vágyakozás az igazi otthon melegére, voltak a kaszinói életnek irányítói. Két évvel ezelőtt azonban megszállotta a kaszinót a

gyorsabb haladás vágya. Nem kerestük most, kinek a kezdeményezésére, mert a szép sikerben a kaszinó minden egyes áldozatkész tagjának méltó része van, a kaszinó háztulajdonos lett s ezzel mintegy kezébe ragadta a fejlődhetőség, a haladás gyeplőit s ha nem gyorsvonathoz illő robogással is, de meglehetősen gyors lépésben közelodik kitűzött célja felé, amikor új otthonát teljesen a magáénak mondhatja.

Ettől azonban még messze vagyunk. A most lelépett vezető igazgató nagy gonddal kidolgozott jelentésének különösen egy pontja ütötte meg fülünket: „A ház vétele és a bazár felépítése ez idő szerint nyereséges vállalatnak mondható.”

A legfényesebb elismerés ugyan ez az eszme kezdeményezőjének, kivívóinak, a tagok kétségtelen nagy áldozatkészségének, de egyuttal mentő is a jövőre.

Az „ez idő szerint” alatt bizonyára azt értette kaszinónk volt érdemes igazgatója, hogy most még az adó nemfizetés kényelmes és nyugodt perceit élvezzük, de majd úgy tiz év múlva oly hatalmas teher szakad e czimen a nyakunkba, amely kétségessé teszi majd a jövedelmezőséget — „az idő szerint”.

És igaza is volt.

Ezért a kaszinóra még csak ezután vár a tettek órája. A következő tiz esztendő erkölcsi és anyagi erejének gyarapítására kell okosan felhasználnia.

Soha nem volt nagyobb odaadásra, ügyszeretetre, melegebb érdeklődésre szüksége egyletünknek, mint a következő évtized alatt lesz. Most válik el, hogy valóság lesz-e csakugyan a kaszinó félszázados álma, vagy pedig megmarad-e szép — álmoknak?

Egymás megértésére, kölcsönös bizalomra, további áldozatra, viszont a legnagyobb takarékosagra, a vezetésben erős kézre, minden egyes tag lelkiismeretes érdeklődésére van most szükség. Élénk, eleven életnek kell beköltöznie a holt falak közé, így lesz ebben a szép hivatásu egyletben lélek s a küzdelemhez energia. Ki kell e falak közül zárni egy sötéten látó pesszimizmust, mint a fejet fennhordó nagyvási hóbotot, sokat akarást. Kényelmes, derült otthont kell itt teremteni, valóságos üdülőhelyet az életközdelemben megfáradt lelkeknek, behozni a finom társalgás, egymással csevegés lelki gimnasztikáját, kizárni a szenvedélyességet, vallási, politikai elfogultságot és gyűlölséget, bizalmas

TÁRCZA.

Naplementkor.

Ősi tanya, ősi paplak,
Nem sokára már elhagylak;
Itt az ősz, itt már a tél,
Lelkem telt volt ifju hevvel,
Boldogító sok reménnyel,
Most ma már mit sem remél:
Lennt siromnak padmalyába
Nem zeng lelkem hő danája!

Itt születtem. Itt a fák még,
Lombjuk adta hűvös árnyék,
Kis kertem egy kis világ, —
Ifju nőmet átölelve,
Édes csókban dalra kelve,
Nékem nyílt a virág,
Hajh! de jöttek s tűntek évek.
Másként szól ma már az ének . . .

Ott a „zengő” zöldék orma
Itt a templom, s régi tornya
Lennt. alant parókhám.
Régi hajlék . . . ősi fészek,
Komor búsan szerte nézek,
. . . A mi volt csak álmodám . . .
Ah! mellettem régen járnak,
Esti órák, éji árnyak . . .

. . . A bibliám . . . a hegedűm . . .
Asztalomon csillog nedűm, —
. . . Hallgat a vig nóta már . . .
A mi elmúlt vissza nem jó, —

Bús, komor mi eljövendő . . .
Lelkem szárnyszeggett madár!
Sem vig nóta, sem vig asztal,
Csak a bibliám vigasztal . . .

KÁLMÁN DEZSŐ.

A tuberkulózis.

A budapesti Uránia-színház, a budapesti Erzsébet-szánatórium és a düsseldorfi Liesegang czég 115, diapositiv-vetített képével illusztrált felolvasás czéljára írta és a szekszárdi muzeumban 1907. január 6-án felolvasta:

Dr. Kramolin Gyula.

IV.

De a tuberkulózis nem kiváltsága az embernek: előfordul az állatoknál is. Az embert közelebből érdeklő állatok között csak ritkán jön elő a lovagnál, kecskénél és juhoknál, gyakoribb a sertéséknél, majmok és papagályoknál, leggyakoribb pedig a szarvasmarhánál, aminek kiváló közegészségügyi fontossága alig szorul bővebb magyarázatra! Hiszen a tej a leghatalmasabb és legtekélyesebb tápszerünk, az veti meg kicsinyeink jövendő physikumának egész alapját, soha később nem nőnek, nem fejlődnek annyit és oly rohamosan, mint azon időben, mikor a tej még kizárólagos táplálékukat képezi. Jó tehát tudnunk, hogy a vágóhídi adatok szerint 1896-ban Budapesten 11%, Poroszországban 14.3%, Szászországban 26.7%, Lipszében magában pedig 32.9% volt a gümőkóros szarvasmarhák száma. Ha elképzeljük, hány olyan tehén tejtét és nyers tejtermékeit élvezzük gyanútlanul, amelyet a vágóhíd később gümőkóros-

nak, gyöngykórosnak talál, úgy fogalmunk lehet, mennyire a véletlen szerencsétől függ az egészségünk! A tapasztalat szerint a szarvasmarhák gümőkórja olyan országokban gyakoribb, amelyekben az állat kevesebb szabadságot élvez és állandóan istállóban tartják. Van ezenfelül a tápláléknak is befolyása a gyakoriságra: így pl. *Schwerinben* az 1893-ban fennállott takarmányinség hatása alatt 26% ról 35%-ra, vagyis 9%-kal fel-*szökkent* a gümőkóros szarvasmarhák száma. A főzés, sütés, forralás megöli a bacillust s így a *hust* és a *forralt* tejet teljes lelki nyugalommal élvezhetjük; de már a *frissen* fejt és *nyers* tej, valamint az ebből készülő *tejfel*, *vaj*, *turó*, *tejszínhab*, bizony sok veszedelmet rejt magában és a *béltuberkulózis* előidézésében jelentékeny szerepet játszik.

Mielőtt tovább mennénk, szóljunk néhány szót a baj „öröklésének” a kérdéséről is, melyet oly gyakran hallunk emlegetni. Előre bocsájtom, hogy az, vajjon a betegség, illetőleg annak csirái a magzatra a beteg szülőktől egyenesen átöröklődhetnek-e, még véglegesen eldöntve nincsen, s a szakemberek között állandó vita tárgyát képezi: azonban minden valószínűség a mellett szól, hogy e betegséget az ebrénykori élet alatt átörökölni nem lehet. Legalább is nem *rendes* körülmények között, mert az ép és egészséges *magzatburkok*, melyek az anya és magzata között mintegy *válaszfalat* képeznek, a bacillusok áthatolását — melyek nélkül pedig a betegség ki nem fejlődhetik — *meggátolják*. Még az olyan látszólagos esetek is, melyekben a csecsemő legzsengőbb

otthont kell teremteni saját otthonunkban, ahol ne érezze senki a társadalmi élet korlátait, ahol egyenlők vannak egyenlők között.

Kaszinónk csak így teljesítheti társadalmi hivatását, így tarthat számot vezető szerepre, így lehet maga virágzó, — nagy!

De most áttérünk a múlt vasárnapi gyűlés lefolyásának ismertetésére.

Dr. Steiner Lajos, intéző igazgató, megállapítva 40 tag jelenlétét s ezzel a közgyűlés határozatképességét, a gyűlést megnyitja. Ajánlatára korelnökül Török Belát választották meg, ki elfoglalva az elnöki széklet, jegyzőtül a közgyűlés helyeslésével Kontskó Andor kaszinói jegyzőt kéri fel, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Wigand János és Krammer János tagokat jelöli ki.

Ezután dr. Steiner Lajos, a kaszinó intéző igazgatója terjesztette elő nagyszabású elnöki jelentését. Gonddal, lelkiismeretes pontossággal van ebben körvonalazva kaszinónk egy évi élete. Nem volt oly mozzanat, felmerült említésre méltó jelenség, amelyre a kaszinó volt intéző igazgatója gondos figyelemmel ki ne terjeszkedett volna.

Első sorban az építési ügygyel foglalkozott, jelentve annak teljes befejezését s egyúttal részletezte a még szükséges tennivalókat.

Beszámolt ezután a tagok létszámáról. Az elmúlt évben a kaszinónak volt 234 rendes és 56 vidéki tagja, így az összes tagok száma 290. Megemlékezett az év halottjairól: Hány Edéről és Goldberger I. Mórról. Emléküket jegyzőkönyvileg is megőrökitetni javasolta. Goldberger I. Mórról a választmánynak évtizedeken keresztül buzgó tagjáról különösen meleg hangon emlékezett meg.

Az egylet a múlt évben egy köz és 8 választmányi ülést tartott.

A könyvtárt 183 tag használta. 854 esetben 3894 kötetet vettek ki. A jelentés ezután kiterjeszkedik a könyvtár szánalmas állapotára. A könyvek nagy része tönkre megy egyes tagok nemtörődése, sokszor rossz akarata miatt. A tagok figyelmébe ajánlja a könyvek kimelését.

A könyvek jegyzéke 1900-tól kezdve

nem lett kiegészítve, a folyóiratok pedig nincsenek bekötötve, ezen segitendő, a választmány 1000 koronát vett fel a költségvetésbe, hogy ebből a megrongált könyvek is újakkal pótolhassanak. A könyvtár immár a bazárépületben van elhelyezve. Készen vannak a megfelelő állványok is, amelyek hosszú időre elégségesek lesznek. A felszabadult könyvtár-helyiség pedig a Simontsits-könyvtár elhelyezését várja. Eddig azért nem lehetett a tagok rendelkezésére bocsátani, mert az ennek céljára szánt helyiség csak késő őszszel ürült meg s az is alapos reparálásra szorul. Mivel e könyvtár pénzalappal is rendelkezik, nem lesz nehéz az elkerülhetetlen kiadások fedezése. A Simontsits könyvtár készpénzvagyona 1079 korona 46 fillér. A Bezerédj szobor alap 25.215 kor. 94 fill.

Ezután ismerteti a kaszinó múlt évi számadásának lapunk múlt számában már közölt eredményét. Így a kaszinónak 1906. év végén a pénztárban kezelt készpénzvagyona, sorjegyállománya, tag-díj követelése 22.273 korona 60 fillér. S ha ezen összegből leszámítjuk az átmeneti tételt képező, butorbevételre szánt 7508 korona 19 fillért s a bazárépítésre még kifizetendő 6886 korona 72 fillért, a számadási év pénztári maradványa 7878 korona 69 fillér, amelyből 4624 korona sorsjegy. A számadásokra érdemlegesebb számvevői észrevétel nincs. A Töke Ferenc kaszinói szolga által a tagdíjbeszedés közt, két éven elfizetett 92 korona 24 fillérnek a választmány leírását javasolta. A számvizsgálók az egylet vagyonának szakértőkkel való megbecsülését javasolták, hogy a vagyon-mérleg ezen leltározás alapján legyen megállapítható s egyúttal indítványozták, hogy a kaszinó vagyonának megfelelőbb nyilvántartása végett egy pénztár-könyv, illetve napló s egy főkönyv vezetessék s ez külön díjazásért szakértő egyénre bízassék. A választmány felhívta Cservényi Lukács számvizsgálót, hogy az általa jónak talált mintákat terjessze be. Ennek alapján ezt a kaszinó pénztárnoka, a kaszinó minden külön anyagi megterhelése nélkül elvégezheti.

Nem becsüsök állapították ugyan meg, de tényleg ennyi pénzbe kerültek a kaszinónak a következő ingatlanok és ingók: a régi ház 140.000, bazár 77.700, butorfelszerelés 10.000 korona, tag-díj hátralék 1052 kor. 24 fillér, 17 darab sorsjegy 4624, pénz-

maradvány 16.597 kor. 36 fillér, összesen: 249.273 kor. 60 fillér, amennyit azok ma tényleg meg is érnek. Ezzel szemben adósság, amortizációs kölcsönökben: 220.000, folyó számlán 8525 korona, összesen 228.525 korona; eszerint a kaszinó tiszta vagyona: 20.748 korona 60 fillér.

A választmány a pénztárnoknak a felmentvény megadását javasolta.

Az érdekes elnöki jelentés ezután beszámolt a bazárépítésről. A bazárépület a Komjáthy Sándor mérnök által megejtett leszámolás szerint az összes felszereléssel 77.716 korona 2 fillérbe került, ebből kifizetett 70.829 korona 30 fillér, még fizetendő 6886 kor. 72 fillér, mely a bazár-építési alap számadás 8633 korona 85 fillér maradványában teljes fedezetét leli. Ez a leszámolás azonban egyoldalú, mert az idegenbe távozott vállalkozó részére ügygondnok lesz rendelve. A fent kitüntetett összegből 3381 korona 76 fillér a le nem tett 5% óvadék pótlására viszatartandó lesz, ez összeg egyébként már más követelésekre bírói zár alá vétetett.

E részben majd az új választmány hivatott intézkedni.

Az összes tag-díj hátralék 1052 korona 24 fillér. Behajtásra az ügyésznek kimutattattott.

A kaszinó buzgó háznagyának kezdeményezésére 7 kaszinó-estélyt tartottak. Ezek azonban anyagi sikert nem hoztak. A tekeversenyek azonban anyagilag is sikerültek mondhatók.

Igen érdekes az elnöki jelentésnek az a része, amely a kaszinó jövőjét rajzolja meg:

1907 évre bevételül előirányoztatott összesen 46.409 kor. 32 fillér, kiadásul 37.218 korona 71 fillér és így maradványul 9190 fillér, amelyből azonban levonandó a már is tartalék-alapot képező sorsjegyek értéke, így a készpénz jelenleg 4566 korona 59 fillér. A költségvetés a legrealisabbnak mondható. „Nem szenved tehát kétséget, hogy ha a költségvetés szorososan be fog tartatni, ugya most folyó év oly tetemes felesleggel fog zárulni, hogy az elődöm által múlt évi jelentésében javasolt tartalék-töke létesítése nemcsak kívánatos, hanem megvalósítandó lesz.”

A régi kaszinói bazár-épület évi bevétele 14.517 korona, a 220.000 kor. kölcsön törlesztési összege pedig 13.897 korona 9 fillér; így a bevétel a törlesztésre nemcsak hogy

korában tuberkulózis észlelhető, valószínűleg csak a beteg anya és gyermeke közötti szoros érintkezésből, csókolgatásból, szoptatásból erednek, tehát már külső fertőzésen alapulnak.

Minden kétségen felül áll azonban, hogy igenis lehet örökölni a betegségre való hajlamosságot, vagyis a szervezetnek olyan sajátosságait, alakai és szerkezeti tökéletlenségeit, melyek a bacillus-invazióval szemben kevesebb ellenállóképességet fejtven ki, az egyént a tüdővész kifejlődésére alkalmassabbá teszik. Az ilyen alakai rendellenességek szülőkről gyermekekre, sőt a szülők átugrásával nagyszülőkről unokákra öröklődhetnek. Az elődöknek különféle bajai hajlamosíthatják az utódokat a tüdővészre, gyengébb ellenálló képességet hagyva örökül reájuk; ilyen az utódok ellenállóját csökkentő baj pl. az alkoholizmus is! Sok csenevész satnya gyermek alkoholista apának az örököse. Sőt egész nemzedékeken keresztül követhető a gümőkóros hajlamosság e végzetes öröksége, mely az ártatlan utódokat bünteti az iszákos ősök bűneiért.

Elég gyakran látjuk egy-egy családban nemzedékről nemzedékre szállni a mellkas bizonyos alakját, ami az illetőt a tüdővészre hajlamosítja. Laikus körökben »gyenge

mellűnek» szokás az ilyen nevezni. Hosszu, lapos mellkas, széles bordaközök, meredeken lefutó vállak és kulcsesontok, szárnyszerűen elálló lapockák jellemzik e praedestinált egyéneket. Rendszerint magas, nyulánk emberek, vékony hosszú, ugynevezett »haltgynyakkal».

A tüdővészre való hajlamosságot azonban szerezni is lehet. Első sorban jön itt a rossz testtartás, a hajlott görbehátú járás, mely a mellkas összehúzóereit által a bordák-nak a légzésnél csak renyhe mozgást enged, s ezzel a tüdőknél, főleg a tüdőcsucoknál rossz szellőztetését vonja maga után. A különben is legrenyhébb vérkeringésű tüdőcsucoknak e rossz szellőztetése okozza, hogy e helyen az ártatlan jellegű hurutok is oly makacs előszeretettel válnak krónikussá s ezzel a tüdő ellenállóképességét fokozatosan gyengítvén, oly sokszor válnak első fészkevé a tuberkulózisnak.

Hajlamosságra vezethet ezenfelül minden, ami az egész test ellenállóképességét gyengíti, akár betegség az, akár rossz, okatlan életmód. A hiányos táplálkozás, kevés alvás, éjjeli tivornyák, de a túlfeszített testi munka is! S míg nem egyszer azt látjuk, hogy hitvány, gyöngye mellü ember — óvatosan élve — elkerüli e beteg-

séget s magas kort ér el, addig a dijnnyertes atléta és edzett sportsmann vagy cirkuszi birkózó herculesi mellkasa daczára élete nyarán elpusztul, mert egyre dözsölt, korhelykedett, a szesz mértékellen fogyasztásával gyengítette szervezetét s kevés alvással nem engedte meg annak kellő kipihenését!

Kétségtelen mindezekből, hogy a tüdővész kifejlődéséhez két tényező kell: a bacillus és a szervezet hajlamossága. Számítási képlet alakjában is kifejezhetjük ezt. Nevezzük a bacillust *b*, a hajlamosságot *h*, a tüdővést pedig *t*-nek, úgy $b \times h = t$. Vagyis: ha bármelyik szorzási tényező zéró, úgy az eredmény is zéró lesz. A hajlamosság maga még senkit sem vitt sirba; sőt még a bacillus sem képes erre egymagában. Bizonyára nincs orvos és nincs betegápoló, aki valaha gümöbacillusokat be ne lélegzett volna. E bacillusok »ubiquitása« azaz »mindenütt jelenvalósága«, kiváltképpen pedig föltétlen jelenléte azon légkörökben, melyekben az orvos élete nagyrészt eltölti, szinte lehetlenné teszi ennek elkerülését! Kétségtelenül egészséges kollégák nyálkájában is találtak akárhányszor ezirányú górcsövi vizsgálatoknál »Kochbacillust«, ami kívülről oda került; és mégis, nem mind-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testisélyt, meg-mű-teti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, purulák, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárak-ban. — Ár a fvegenkint 4.— korona

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjtje).

elég, de 619 korona 91 fillér felesleg mutatkozik, amely a folyó év október havában, jövő évre előre fizetendő 3474 korona 27 fillér annuitás összeggel s a kaszinónak költségvetésbe fel sem vett 2400 korona saját házbérével 6494 korona 18 fillért tesz ki, de ezt terheli az adóra és háztartási költségekre előirányzott 4221 korona összeg, melyek levonása után a házbérekből tisztán marad: 2273 korona 18 fillér nyereség, vagyis ha a kaszinó által fizetett évi 2400 korona saját lakbért figyelmen kívül hagyjuk, a kaszinó évi 126 korona 82 fillér lakbért fizet. Nem szenved tehát kétséget, hogy a ház vétele és a bazar felépítése ez időszakra nyereséges vállalatnak mondható.

A kaszinó 8525 koronát kitevő régi adósságának törlesztésére, amelyet a kaszinó régi előjárói garantálnak, 2000 korona törlesztést irányoztak elő, mert ennek mielőbbi kifizetése a kaszinónak mintegy erkölcsi kötelessége.

Az igazgató, jelentése szerint a butoratra még rendelkezésre álló 7508 koronát a legszükségesebb, de semmi esetre sem fényűző butorok beszerzésén kívül a helyiségek renoválására, a fűtési mizéria megszüntetésére felhasználni, — mert ez utóbbi szükségletet a legelőtöbbek — kívánja.

Eppen ezért késedelmeskedett a bebutorozással, hogy a közgyűlés döntse el a kérdést. Ugy hiszi, késedelmével semmi kárt sem okozott, kéri eljárásának igazolását.

Az elnöki jelentés megemlékezett még Rácz József nagy fáradságot és munkát igénylő működéséről, részére a választmány javaslata alapján 200 korona tiszteletdíj megszavazását kéri.

Végül az igazán nagy érdeklődéssel hallgatott elnöki jelentést ekként fejezte be: „Ime, t. közgyűlés, kaszinónk jelene, olyan ez, mint a munkás ember kilátása, ha t. i. valami előre nem látott csapás nem ér bennünket, takarékosággal, tagsági kötelességeink pontos teljesítésével bizonyára elérjük azt a célt, mely a meglevő házak tehermentes tulajdonában fog megvalósulni, mert hiszen erre nemesak kilátásunk, hanem alakítandó tartalék-tölkéinkben már kézzelfogható alapunk is van.“

Ezután köszönetet mond a bizalomért tisztársai nevében is, s jelentésének tudomásul vételét kérve, bejelenti a tisztségükről való lemondást.

A közgyűlés lelkesen meg éljenezte a

nyáján pusztulunk el tuberkulózisban, jelölve annak; hogy amíg tudunk nyákhártyái épek és a bacillus befészkelésére valami kártékony behatás által bajlamosiiva nincsenek, addig komolyan nem fenyegethetnek.

Azonban *ki tudja és ki meri* állítani magáról, hogy nincs sehol a tüdejében egy olyan csökkent ellenállóképességű, hurutos helyecske, amelyen a betévedő bacillus a „lábát“ nagyon jól megvetetheti? Ki lehet olyan *elfogult* vagy olyan *vak*, hogy biztosított-nak tekintse magát egy kis *meghűléstől*, amely már elegendő arra, hogy a vérben nyákhártyát felduzzasztva, a kis ellenségnek rögtön jó tenyészalajt teremtsen? *Senki!* És épen *ezért*, miután sohasem tudhatjuk, *mely* pillanatban válnak tudónkban a viszonyok a gümöbacillus existenciájára és marandó befogadására *kedvezővé*, minden erőnk-ből *arra* kell törekednünk, hogy e veszedelmes vendégeket a tudónktól *lávollartsuk*, s őket a beszívandó levegőből *tehetőleg kiküszöböljük!*

Folytatjuk.

szép jelentést, amelyhez legelsőnek Tóth Henrik hely. igazgató szolt hozzá. Nem akarja, hogy a kaszinó Leitesdörfer óvadékát 5 % ban állapítsa meg, de a neki járó egész összeget tartsa vissza. Ezt az ügyet majd a kirendelendő ügygondnokkal tisztázzák.

Simontsits Elemér elismeréssel nyilatkozik az igazgató jelentéséről, de azt kéri, hogy részletenként tárgyalják. A jelentésnek az 1907 évi költségvetésre vonatkozó részénél aztán kifejti annak szükséges voltát, hogy a házalap és bazar költségvetése, a kaszinó költségvetésétől elkülönítve állítsák össze. Steiner Lajos intező igazgató feleslegesnek találja az elkülönítést. Bodnár István utal rá, hogy eddig éppen a hitelező pénzintézet kívánságára történt a külön kezelés, erről tehát voltaképpen vitatkozni sem lehetne. Simontsits Elemér, Steiner Lajos többszöri felszólalása után még Kovács Dávid, Krammer János, Zoltán Ferencz, Cservényi Lukács és Molnár József szoltak a tárgyhoz s mivel a vita során kiderült, hogy az elkülönítés a behozni tervezett új kezelési rendszerrel amugy is megtörténik, Simontsits Elemér visszavonta indítványát s a költségvetést elfogadták. A bebutorozásra maradt 7508 koronának miként leendő felhasználására vonatkozólag dr. Mayer Gyula a fűtés és szellőztetés kérdésének megoldását tatja első sorban szükségesnek. Dr. Éry Márton a kérdéses összeget kizárólag butorra kívánja fordítani. Tóth Károly a butorból fennmaradó összeggel akarja a fűtési mizeriát megoldatni. Simontsits elfogadja ezt az indítványt, de ha a butorra szánt összegből nem jutna a fűtési ügy rendezésére, a felesleges költséget a házalap viselje s ezt a közgyűlés el is fogadta. Csizmazia Géza dr. a fűtést házi kezelésbe kívánja venni, ez azonban dr. Steiner Lajos kijelentése szerint, mivel a vállalkozóval kötött szerződéssel függ össze, meg nem valósítható. A közgyűlés végül megszavazza Rácz József pénztárnoknak, az igazgató, illetve választmány által javasolt 200 korona tiszteletdíjat, Cservényi Lukács számvizsgálónak, Kontsko A. jegyzőnek pedig elismerését nyilvánította buzgó működésükért.

Ezután Török Béla korelnök mellé korjegyzőnek dr. Mathis Ferenczet kérte fel a közgyűlés s a tisztújítás megejtéséhez a következő két szavazatszedő bizottságot küldte ki.

1. A—K betűig elnök: Dr. Kramolin Gyula; tagok: Dr. Éri Márton, Dr. Török Ottó; jegyző: Kontsko Andor.

2. K—Z betűig, elnök: Mehrwerth Ferencz; tagok: Hoffman Sándor, Tékus Vilmos; jegyző: Kenézy Endre.

A szavazás eredményét délután 5 órakor hirdette ki Török Béla korelnök. E szerint a kaszinó intező igazgatója, miután dr. Steiner Lajos ismételtlen kijelentette, hogy a tisztet el nem vállalja, 80 szavazat közül 76-al Simontsits Elemér lett, kinek erélyes kezét a kaszinó már a múltból ismeri. A választás további eredménye a következő: vidéki igazgató Bezerédj Pál 79, helyettes igazgató Tóth Henrik 73, Háznagy dr. Pesthy Pál 57, ügyész dr. Örfly Gyula 79, pénztárnok Rácz József, 80, könyvtárnok Holub János 80, jegyző Kontsko Andor 63 szavazattal. Választmány: dr. Herczegh Gyula 77, Beke Ferencz 76, dr. Steiner Lajos 76, Tihanyi Domokos, 75, Örfly Lajos 74, Bodnár István 73, Ágoston István 73, Bajó Pál 73, dr. Kramolin Gyula 72, Krammer János 72, Tóth Károly 72, Török Béla 71, dr. Fent Ferencz 71, Máthi Kálmán 70, dr. Éry Márton 69, Tóth Ödön 69, Wigand János 68, Forster Zoltán 66, Kurcz Vilmos 66, Fink Kálmán 65, Salamon Iván 65, Fejős Károly 60, Wosinsky Mór 59, Boda Vilmos 58, Leopold Sándor 55, Hazsliszky Géza 48,

Vidékiek: Jeszenszky Andor 75, Sztankoványzky János 75, Sass László 75, Wilczek Sándor 74 szavazattal.

Tóth Henrik megválasztott helyettes igazgató még ugyan a gyűlés alatt beadta lemondását, de ezt az alapszabályok szerint tárgyalni nem lehetett. Így az új választás később lesz.

Thaly Kálmán köszönete.

Tolnavármegye törvényhatósága közgyűlési határozat szerint megleghangu iratban üdvözölte Thaly Kálmánt, a jeles tudóst, a Rákóczi hamvak hazaszállításának buzgó előkészítőjét. A kitüntetett tudós most következőleg köszönte meg a vármegye figyelmét: Mélyen tisztelt Vármegyei Közönség!

A t. Alispán urnak f. é. január hó 14-én 11 rkkgy 1907./13358 alisp. 1906 sz. alatt kelt nagybecsű irata mellett kezeimhez jutott a Nemes vármegye fent irt napon tartott rendkívüli közgyűlésének ama kegyes határozata, melylyel a dicsőséges, nagy fejlődelmünk, néhai Rákóczi Ferencz és bujdosó hívei hamvainak hazahozatala érdekében hosszas időközön keresztül folytatott s végül teljes sikert aratott működésem megvalósulása alkalmából csekély személyemet üdvözölni, s megtisztelő elismerését nyilvánítani méltóztatott.

Magyar tudósnak és magyar politikusnak fölemelőbb, magasabb jutalma nem lehet, mint a mindenkor hazafias törvényhatóságok szives elismerése. Fogadja tehát az engem e jutalomban részesített Tolna vármegye lelkes Közönsége kitüntetett elismeréseért legforróbb, honfiai köszönetemet, a melylyel maradok legmélyebb tisztelettel, kegyességek által lekötözött, alázatos szolgáljuk.

Budapest, 1907. január 28-án.

Dr. Thaly Kálmán

orsz. gyűlési képviselő, az országos ötos bizottság elnöke, a Szent-István rendvitéze, a magy. tud. Akadémia osztály elnöke.

Tűzrendészetünk.

Irta: Bajó János

vármegyei árvaszéki ülnök és képesített tűzoltótiszt.

(Folytatás.)

A kötelezett tűzoltósággal rendelkező községekben a tűzoltóság állapota ez: a község elkészíti minden évben a kötelezett tűzoltók összeírását, kijelöli a parancsnokot és a csővezetőket — ezzel készen van a tűzoltóság; azonban annak kiképezéséről gondoskodva nincs. A községi tűzrendészeti szabályrendelet intézkedik ugyan a legtöbb esetben, hogy gyakorlatok tartandók, de sohasem hallottam, hogy bármely kötelezett tűzoltóság tartott volna gyakorlatot. Miként lehet már most kívánni, hogy a szerek és szerelvények gyors és helyes kezeléséhez, kihasználásához értsen vagy éppen taktikailag is helyesen működjenek? Pedig ezek nélkül a tűzoltóság semmi s határozottan kijelenthetem, hogy a kötelezett tűzoltósággal bíró községekben a tűzoltás terén még ma is ott tartanak, a hol a múlt század 70 es éveiben tartottak, a mikor a tüzet bottal oltották. Vannak ugyan minden ily községnek a vármegyei szabályrendelet által előírt oltószerei, drága pénzen beszerzett feckendők, s az oltásnál még sem érnek el több eredményt, mint akkor, ha nem volnának. Nem értenek a szerek szakszerű kezeléséhez, képtelenek a feckendőkkel azt az eredményt elérni, melyet az — szakszerű kihasználás mellett — nyújthat, s így tűz esetén a kár rendszerint akkora, a mekkorára

Megérkeztek

FEKETE HUGÓ rövidáru-,

a farsangi újdonságok: báli keztyük, harisnyák, zsebkendők, álarczok, legyezők, szalagok, csipkék óriási választékban.

disz- és játékaru üzletében Szekszárd, Kaszinó-bazar.

terjedését a bölcs végzet engedi, akár csak akkor, ha nem volna tűzoltóság. De hiszen ez nem is lehet másképp. A tűzoltóság gyakorlatot nem tart, így a kötelezett tűzoltók kiképezve nincsenek, sőt a legtöbb azt sem tudja, hogy kötelezett tűzoltóként összeiratott.

Ehhez járul, hogy nincs senki, ki a kötelezett tűzoltók kiképezését ellenőrizze; mert azt ugyan nem lehet ellenőrzésnek mondani, a miről a vm. tűzoltó szövetség kerületi tűzrendészeti felügyelőinek rovatos iven kiállított jelentése tanuskodik; de meg mi véleménye legyen egyik-másik ily tűzfelügyelő eljárásáról a tűzrendészeti hatóságoknak, mikor az abban foglalt állításokat az érdekelt községek előljárói tagadják! Kinek higgyen ily esetekben a tűzrendészeti hatóság? A kerületi tűzfelügyelőnek vagy a községi előljáróságnak-e?

A vármegyei szabályrendelet végrehajtásának mikénti ellenőrzésére a tényleges állapotok jellemzésére szolgál az is, hogy a vm. tűzoltó-szövetség 1901 évi jelentése szerint: „a kötelezett tűzoltóság nem felel meg hivatásának (kiképzés nélkül, hogy is felelhetne meg?) és hogy a betakarodási eredmények szabálytalanul adatnak meg. (Erre én is tudnék példát!)

A kötelezett tűzoltósággal bíró községek nincsenek felszerelve az előírt mennyiségű nyomó tömlőkkel. Nem egy tűzrendőri hatóság — ragaszkodva a vármegyei szabályrendelet 14-ik §-ának rendelkezéséhez — elrendelte, hogy a nyomó tömlők 60 méterre kiegészítsenek. S ezen rendelkezés teljesítésének terhe alól miként szabadultak meg a községek? Egyik, melynek 6, mondhat méter nyomó tömlője van, azt jelentette hogy „eddig a meglevő tömlő is ritkán jött használatba“; másik, hogy nincs rá pénze, harmadik, hogy „a meglevőkön felüli szerek beszerzésének szükségét a nép soha sem tapasztalta; negyedik, melynek egy-egy fecskendőjéhez 10–10 méter nyomó tömlője van, hogy ez a mennyiség „a viszonyoknak teljesen elegendőnek bizonyult“ (sic!); az ötödik, hogy „több tömlő beszerzését a helyi viszonyok kívánatossá nem teszik“; hatodik, hogy „40 méter tömlőre szükség soha nincsen (a főszozolgabíró ugyanis ennyi tömlő beszerzését rendelte el); a hetedik, hogy: „van 40 méter tömlőnk, s a községben csupán földszintes házak vannak“; a nyolczadik, melynek 6 méter, s a kilencedik, melynek 15 méter nyomó tömlője van, azt jelentette, hogy a hiányzó tömlők beszerzése alól kéri magukat „egyszer és mindenkorra“ felmenteni, mert „a gyakorlat (hát tartott gyakorlatokat is? Ez igazán kivétel!) már számtalanszor bebizonyította, hogy a meglevő tömlők elegendők (az a 6 méter? Furcsa egy gyakorlat az, mely ezt bebizonyította!), hisz nincs épület, mely a meglevő tömlővel felérhető nem volna“; a tizedik azért kért felmentést, mert „régie fecskendőkre a tömlők nem alkalmazhatók, s azok beszerzése a községnek csak hiába való (!?) költséget okozna. (Hogyan? Hisz az ily fecskendők átalakítását a vármegyei szabályrendelet 17-ik §-a már 16 évvel ezelőtt elrendelte!); a tizenegyedik pedig, hogy elég hosszú a tömlőjük az „itteni épületekhez képest.“

Igy a községek!

S a tűzrendészeti hatóságok talán más kép? Nem! Eppen így!

„40 méter tömlő beszerzése felesleges kiadás, mert a községek fekvése, a házak egymástól való távolsága, tág udvarok, a házak alacsonyága a már beszerzett tömlő készletnek is feleslegét bizonyítja.“ (A 6 méternek?)

Vagy pedig:

„X. község 60 méter tömlő, lajt, 12 vedér, 1 létra, 2 csákány, 1 horog, 2 vas villa beszerzése és egy szertár felállításának szükségét még soha sem érezte.“ (Az ily jelentés pedig a hatósági szakértő hiányát nagyon is érezteti!)

Vagy pedig:

„Melevő tömlők (az a 6 méter?) mind dezideig elégségeseknek bizonyultak, újak beszerzése tetemes költséget okoz.“

S mindezek szolgáltak „tudomásul“, pedig a vármegyei szabályrendelet a 60 méter nyomó tömlőt — mint minimális mennyiséget — beszerzési rendeli.

Egyébként a kötelezett tűzoltóságok szervezésére kötelezett községek előljáróságaitól még ily jelentések is olvashatók:

„A község 4 házcsoportból áll, a házak alacsony kis parasztházak, így szakszertű képzettség (t. i. a kötelezett tűzoltóságnak) nem szükséges.“

Egy másik jelentésből kiderül, hogy az előljáróság nem tud különbséget tenni a szívó és nyomó tömlők közt. (Ehhez hasonló egy tüzeset alkalmával én is tapasztaltam, a mikor egy tűzoltó a nyomó tömlőt a fecskendő szívó nyílására akarta felcsavarni. Bizony, nem egy helyen az előljáróság is, tűzoltó is még ma is kioktatásra szorul!)

Másik község azt jelentette, hogy tűzoltó szerei nincsenek. (Tűzoltósága bizonyára van, hisz lennie kell!)

Ismét másik, hogy tűzoltó szerek beszerzésére képtelen.

Vagy: tűzoltósága nincs; tűzrendészeti szabályrendelete nincs; csövezetöt nem jelöl ki, mert fecskendője nincs, stb. stb.

S ezea jelentések is szolgáltak „tudomásul.“

Hát az a körülmény, hogy a vármegyei szabályrendelet 36-ik §-ával létesíteni rendelt tűzoltósági segély alap egyáltalán nem létesített, annak hiánya az évi számadások megvizsgálása alkalmával nem konstatált, nem elég jellemző-e vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletünk mikénti végrehajtására, vármegyénk tűzrendészetének eddigi kezelésére?

— Polytatjuk —

A kivándorlási hajó — megtelt!

A Cunárd társulat a mult hetekben értesítette szekszárdi képviselőjét, hogy a legközelebb Amerikába induló Ultonia legnagyobb hajójára ne adjon ki több jegyet, mert — megtelt. 6000 ember kel utra azon az egész országból. De óriási mérveket öltött a kivándorlás Tolnavármegyében is. Alig győzik a vármegyénél az utlevelek kiállítását. A f. évi január havában 1178 utlevelet adtak ki. Valami rendkívüli intézkedéshez kell nyulni, mert így csődbe jutunk. Munkáról kell gondoskodni. Ha nem politikai szenzációk érdekelnék az országot, meglehetne találni a segítés módját. Vegyük vármegyénket. Hol késik a szekszárdi posta, esendőrlaktanya, leányiskola építési ügye? Pár száz embernek lenne ott keresete. S ha községenként előre hirdetnék, hogy utcsinálással, vasut átalakítással, a bátaszék-bajai vasuti hid építésével ezrek kereshetnek majd itt kenyeret, talán sok száz ember letenné a vándorbotot. Csakhogy minden késik, mulik, fent és lent, a szegény ember bajánál sokkal pikánsabb a Wallenstein Róza esete . . .

Pedig, hogy már Amerika sem Eldorádó, jól tudja sok ember. De még többel is meg kellene értetni. Ime itt egy tanulságos levéltöredék. Lesznek talán a kik okulnak belőle. Ács Pál kocsolai lakos írja Amerikából, többek között így panaszkodik szomorú sorsáról:

Kelt levelem december 17-én.

Szeretett kedves feleségem . . . mihelyt február elmúlik, elmegyek a szénbányára, d: messze, csak a vonatra kell fizetni hatvan dollárt, egy hétig megyünk a vonaton; így hát neki megyek a veszedelmes munkának, ha élek, ha halok, most már mindegy. Mert azt látom, hogy én nem megyek semmire, pedig most már haza szándékoztam menni, de nem lehet ebből a fizetésből haza mennem, mert egy héten csak három napol dolgozunk, többet nem; mit lehet akkor félretenni? Azt fölélem, nem is igen marad, így hát muszáj mennem jobb fizetésre, ha élek, ha halok, most már mindegy. Tudod édes Verám, ugy elment a kedvem, hogy azt meg sem mondhatom, azért, hogy én annyit nem kereshetek, mint némelyik, mert én nem mentem a veszélyes munkákra, mindig azt tartottam, hogy jobb a kevés édes, mint a sok keserű. De most már megyek, nem törődöm az étellel se; ha kedvez a szerencse, akkor jó lesz, ha nem, akkor lefogyott az élet. Egyszer lettem, egyszer halok, már nem is félek ugy, mint azelőtt, mert itt ugy elvadul az ember, mint a vad jószág, nem is félti az életét, pedig az újságból minden este olvassuk, hogy a szénbányákon mennyi szerencsétlenség történik, de mégis oda kell menni, ahol jobban fizetnek. Vagy lesz, vagy nem. Balog János is itt volt nálam, az is azt mondta, ha én elmegyek, akkor ő is eljön velem, mert itt keveset fizetnek, nem érdemes tovább maradni. Tisztelek mindnyájukat, az egész rokonságot, komaságot. Isten veletek és velem.

Adreszom az, a mi volt:

Ács Paull

Steelton Pa. Nord-America,
Bax no 217.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülését február hó 6-án fogja megtartani és nem február 9-én, a mint lapunk egyik számában közöltük.

VÁROSI ÉLET.

Képviselőtestületi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete folyó hó 9-én d. u. 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

A városi tisztviselők kérvénye. Szekszárd r. t. város tisztviselői fizetésük javítása iránt kérvényt nyújtottak be a képviselőtestülethez.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Előljárók lemondása. Gyene János és Kis József pálfai előljárók betegségük folytán beadták lemondásukat.

Miszlán a január hó 29-én tartott tisztújításon első bírónak ifj. Hotváth József, II. bírónak Hollosy József, pénztárnoknak ifj. Kátóna János esküdteknek pedig: Kövér István, Salamon Jakab, Németh Antal, Kósa Sándor, Kovács János István, Rátkai Sándor választott meg.

HIREK.

— Személyi hir. Gróf Apponyi Géza főispán f. hó 3-án érkezik haza Bécsből. 6-án elnökölni fog a közig. bizottság ülésén.

— Kaszinói élet. Simontsits Elemér, a szekszárdi kaszinó új intéző igazgatója, meg-

FERENCZ JÓZSEF KESERUVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

kezdte a nagy munkát, hogy a pangó kaszinói életet egy kissé felfrissítse. Sokat panaszkodtak a tagok a kaszinóban való tartózkodást oly kellemetlenné tevő hidegség, na meg a drágaság ellen is. Most mindkét bajon segítve lesz. A kaszinó az étteremben még a tél folyamán új kályhát állít, s az ételek s italok ára is körülbelül egy harmadrészzel olcsóbb lett az intéző igazgató közbelépése folytán. Az új igazgatóság, beleértve Pesthy Pál háznagyot is, ezen kívül szellemi élvezetről is gondoskodni akar. Így a mint értesülünk, hushagyó-kecdeken belépti díj nélkül való estélyt rendeznek a kaszinóban, amely igazán élvezetesnek ígérkezik. Bár a szereplőkben lehetnek még változások, az estély programja nagyjából mégis ez: 1. Simontsits Elemér zongorán játszik, Kenézy Endre s Tolnay Artur hegedűn kísérik. 2. Kramolin Vilmos tréfás kuplékat ad elő Reichl Elza k. a. zongora kíséréte mellett. 3. Halász Géza humoros felolvasást tart. 4. Kramolin Vilmos monológot mond. 5. Rácz József kaszinói pénztárnok tréfás bohóc estélyt és tréfás tombola játékokat rendez. Az igazgatóság már most felkéri a hölgyközönséget, hogy mennél egyszerűbb öltözetben jelenjék meg. Egy egyszerű blúz és megfelelő alj is elég, vagyis nem kell költséges bál ruhák. Terveznek egy másik estélyt is, amelyen fővárosi művészek fognak szerepelni. Igazán örülünk, hogy élet költözik be a kaszinó holt helyiségeibe.

— **Küldöttség a miniszterhez.** A dombóvári létesítendő polgári fiúiskola és a járási bíróság érdekében egy nagy számú küldöttség készül az illető miniszterek elé.

— **Eljegyzés.** Marton Kálmán dombóvári tanító eljegyezte Szakovics Erzsike túskepusztai tanítónőt.

— **Uj dunai hid.** Bácsbodrog vármegye közgyűlése állást foglalt és mozgalmat indított a Dunának Kisköszeg és Bezdán közötti áthidalása érdekében. Ehez a mozgalomhoz csatlakozott a baranyavári járás több községe is, névszerint Kisköszeg, Vörösmart, Sepse, Herczegszőlős, Karacs és Csuzsa, melyeknek előljáróságai és bizottsági tagjai a vármegyei közgyűlés napján Kirschaneck Ödön kisköszegi plébános vezetése mellett tisztelegtek a baranyai főispánnal és kérték őt, hogy vezesse a községek küldöttségét a kereskedelemügyi miniszter elé. A főispán szívélyesen fogadta a tisztelgőket és megígérte, hogy a méltányossághoz képest támogatni fogja kérésüket. A kisköszegi áthidalás érdekében tehát a megindult mozgalom mind nagyobb arányokat ölt.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Nagy László m. kir. számellenőrt a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez számvizsgálóvá nevezte ki.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztás.** A pálfa—simontornyai kerületben Késmárky Dezső volt simontornyai járási szolgabíró lemondása folytán megüresedett helyre Bertalan József Pálfa község érdemes bírája egyhangulag választott meg. — A miszlai választókerületben időközben üresedésbe jutott megyebizottsági tagsági helyre Glöckner János, Udvari község helyettes-jegyzője, választott meg. — A nagyszéki választó kerület megyebizottsági tagul megválasztotta: Kovács Pált Tolnanémedi község bíráját. — A magyarkeszi választó kerület megyebizottsági tagul megválasztotta: Takács Pál magyarkeszi lakost 17 szavazattal. — Závodon Rózsay Elemér és Mayer József 47—47 szavazatot kapott. Itt új választást tartanak.

— **Elöléptetés a bíróságnál.** A király Kövessy Ödön, Markovich Jenő szekszárdi kir. törvényszéki bírakat és Báthory Géza dunaföldvári járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírakká, illetve járásbíróvá nevezte ki.

— **A Nemzeti Kaszinóból.** A „Nemzeti Kaszinó“ mult hó 27-én tartott közgyűlésén Apponyi Sándor grófot a könyvtári bizottság tagjává választotta.

— **Bál József kir. hercegnél.** József kir. herceg és Augusztia kir. hercegnő által vasárnap a kir. várpalotában adott bá-

lon vármegyénkiből részt vett: Apponyi Géza gróf, Apponyi Sándor gróf és neje, Apponyi Rezső, Széchenyi Bertalan és Széchenyi Domokos grófok, Stankovanszky János, neje, és leánya.

— **Uj megyebizottsági tag.** A Gründl Tivadar paksi gyógyszerész elhalálásával a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok sorában megüresedett tagsági helyre Stann István szekszárdi építész, első póttag fog be hivatni.

— **Wirthl József kir. főmérnök,** a budapesti folyammérnöki hivatal főnöke, mint a dunamenti ármentesítő társulatok vízvédelmi készületének ellenőrzésére kiküldött miniszteri megbízott, január hó 29-én a szekszárdbátai, 30 és 31-dikén pedig a paks—fadd—bogyiszlói töltéseket utazta be és vette vizsgálat alá a társulatok vízvédkezési előkészületeit. Kémben találta mindkét társulatot. A nagy hóvihár, mely majdnem ott marasztalta a dombori-i őrháznál, sok akadályt gördített feladatának végzése elé, de mérnök embert a csákányos fergeteg sem téríti el feltett szándékától.

— **Orvos választás.** A teveli körorvosi állásra dr. Szakács Péter csüglei körorvost választották meg.

— **Egylet alakulás.** Tevelen az iparosok és kereskedők Szigeti Márton elnöklété alatt új egyletet alakítottak.

— **Ingtalan forgalom.** Bodnár István lapunk szerkesztője 36000 koronáért megvette a Schneiderbauer féle Bezerédj utcai házat. — Pécsy János árvaszéki ünlök 22,000 koronáért megvette a Koszoru féle Budai utcai házat. — Horváth József szekszárdi szőlőbirtokos 10,000 korona vételáron megvette a Goldberger féle baktai szőlőt.

— **Sorshuzás.** Az 1886-ban született központi járásbeli hadkötelesek sorshuzását Bajó Pál főszolgabíró f. hó 7-én tartja meg Szekszárdon a városház nagytermében.

— **Piknik.** A pénzügyi tisztviselők f. hó 7-én pikniket rendeznek a „Szekszárd Szállóban.“

— **Halálozások.** Egy fiatal, jobb sorsra érdemes életet ottott ki a halál. Haypál Vilmos joghallgató, Haypál Sándor árvaszéki ünlök és neje Somogyi Mária fia hunyt el hosszas szenvedés után Szekszárdon, életének 23. évében Törökény testben szép lélek lakott, az elhunyt ifju maga volt a megtestesült szorgalom, tele akaraterővel, sok szép tudással és nemes ambícióval. A mélyen sujtott szülők nagy keserveit enyhítse az általános részvét, mely kedves fiuk elhunyt alkalmával mindenfelől megnyilvánul. Az elhunyt derek ifju temetése tegnap délután 3 órakor történt impozáns részvét mellett. A gyász szertartást Borzsák Endre ev. rev. lelkész végezte. A lesújtott család gyászjelentése a következő: „Haypál Sándor és neje, szül. Somogyi Mária szülők ugy a maguk, valamint Sándor fiuk nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a kedves gyermeknek, illetve testvérnek Haypál Vilmosnak élete 23-ik évében hosszas szenvedés után Szekszárdon, 1907. évi január hó 31. napján reggel 9 órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hiült teteme folyó évi február hó 1-én délután 3 órakor fog a szekszárdi alsóvárosi sírkertben az ev. ref. vallás szertartása szerint örök nyugalomra tételni, Szekszárdon, 1907. január hó 31-én. Nyugodjék békében!“

Gründl Tivadar paksi gyógyszerész súlyos gyomorhaja miatt Budapestre ment a Hercz tanár féle sanatoriumba, hol e hó 25-én ápolták. Megmenteni azonban már nem lehetett, súlyos és kínos szenvedés után f. hó 26-án d. u. 4 órakor a sanatoriumban meghalt. — Temetése e hó 28-án d. u. 3 órakor ment végbe a budapesti kerepesi temetőben. Paksról számos jóbarátja utazott fel Budapestre, hogy az elhunytat utolsó útjára kísérje. A megboldogult 55 éves volt, Pakszon köztisztvisletben álló egyén, miért is halálózása általános részvétet keltett.

Stauber Erzsike, Stauber Sándornak, a Dunaföldvári Népbank vezér igazgatójának a leánya, vasárnap élete 20-ik évében Abbáziában hosszas szenvedés után meghalt. A

holttestet hazahozták és a dunaföldvári sírkertben helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

— **Az ipartestület mulatsága.** Mult szombaton folyt le a Szekszárd Szálló Selez-nik Győző kárpitós által szépen díszített nagytermében a szekszárdi általános ipartestület táncmulatsága, mely ha nem volt is a farsang legfényesebb estélye, de minden esetre a leglátogatottabbak közé tartozott és az ott uralkodott jó kedélyhangulatnál és fesztelenségénél fogva a legsikerültebbnek mondható. Az első négyest 60 pár táncolta. A 478 korona 60 fillér bevételből a rokkant iparosok segélyalapjának, melynek javára a mulatságot rendezték, 167 K 35 fillér jut.

— **Ismét beállott a Duna!** A második tél meghozta a Duna zajlását már a hét közepén tele medorrel; a jégtáblák összezsúfolva zajlottak és csütörtökön az egész Dunamedre beállott. A jég épen nem aczélós, hanem lavas, laza állományu, megtorlóvá nincs, veszély tehát nincs. Hanem a sok havazás még jobban megnövesztette a hegyekben felhalmozódott hőtömeget. A Duna vízállása közepes: 0 felett 380 centiméter lassu áradásban.

— **Uj hitelszövetkezet.** Pálfa községben egy hitelszövetkezet alakult, mely a központi hitelszövetkezetnek tagja. Működését már m. hó 20-án meg is kezdette.

— **Bábaképző tanfolyam ösztöndíjai.** A szekszárdi Ferencz közkórház bábaképző tanfolyamának ösztöndíjait az 1907. évre a vármegye alispánja a következőknek adományozta: özv. Kiss Istvánné uzd bojzádi, Bekker Jánosné sz. Krimpelbeim Zsuzsanna keszöhidegkuti, Fodor Jánosné sz. Steiner Anna bölcskeji és özv. Csekei Sándorné sz. Döbröczöni Éva deesi lakosoknak egyenként 180 koronát.

— **Társas vacsora.** A dombóvári Társaskör január 27-én elnöke, Schréter Károly hercegi erdőfelügyelő tiszteletére társasvacsorát és táncestélyt tartott helyiségeiben. Az általános szeretetnek és tiszteletnek örvendő elnököt névünnepe előestélyén a kör tagjai lelkes ovációkban részesítették. Az ünnepeltet a vacsora közben Nyárády Aladár és Vörös Kristóf köszöntötték fel, ki viszont a kör tagjait és az egybegyűlt nőket és urakat éltezte. A vacsora után tánc következett, mely aztán reggelig tartott. A Károly nap előestéje a legsikerültebb táncmulatságok egyikévé lett.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakoztak: Dr. Fent Ferencz Szekszárd 6 kor., Vaskó Ferencz Villach 10 kor., özv. Boros Gyuláné Szekszárd 16 liter köleskása, 4 fogás vöröshagyma; Háromházi István Szekszárd 1 zsák burgonya, Nagy György Szekszárd 2 zsák burgonya, 10 liter bab, Holub Jánosné Szekszárd 2 liter zsír, 2 liter bab. Szekszárd város tanácsa 2 méter tűzifa. — Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében halás köszönettel nyugtatom.

Szekszárd, 1907. február 1-én.

Bezerédj Pál s. k.

— **A pusztító betegségek** elleni harcban a világ legkiválóbb orvosai egyesülnek. E betegségek sorában az első helyet az epilepszia (nyavalyatörés) foglalja el. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony gyógyító módszert alkalmaz, amelyért már a külföld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos Dr. Szabó Sándor Budapest, V. Alkotmány-u. 5, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segítségével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— **Házelas.** Mult hó 31-én adták el birói árverésen Lindtner Ármán volt adótárnok házat, melyet Adler N. János vett meg 5550 koronáért.

— **A templomban elfogott tolvaj.** Schwarz János 62 éves bonyhádi lakos a mult vasárnap litánia után elrejtőzött a templomban s a templom bezárása után feltörte a perselyeket és azok tartalmát, 1640 koronát kiszedte. Rajtvesztett azonban gyalázatos vállalkozásán, mert a sekrestyés a templomot gondosan bezárta s így a tolvaj nem tudott kimenekülni

a templomból, ahol másnap reggel a sekrestyés észrevette s ahol az oda hívott rendőrök elfogták.

— **Egyházmegyei hírek.** *Riedlinger* Dezső kurdi segédlelkész Babarczra adminisztrátornak, *Koch* Alajos Abaligetéről Kurdra segédlelkésznek küldetett. A Szeredy-féle alapítványból *Kaufmann* András üdülő bátaszéki káplán 250 kor a Troll-féle alapítványból *Blandl* György bátaszéki és *Arányi* Géza gyulai segédlelkészek, *Boros* Aurél szálkai nyug. plebános, *Fülöpp* György miszlai esperes plebános 200 koronát, ugyancsak a Troll-féle alapítványból *Magyar* Rudolf bikali, *Walter* Antal ezikói, *Hambas* Péter esibráki, *Keller* Róza pári-i, *Molnár* Paula tamási-i, *Bors* József paksi, *Parl* Ferencz tolnai és *Rettinger* István duzsi tanítók 100 korona segélyt nyertek.

Borkóstoló. A szekszárdi róm. kath. olvasókör a szokásos borkóstolót, — vacsorával egybekötve — folyó hó 3-án tartja. Egy teríték ára 1 korona 60 fillér.

Táncpróba-bál. Dobos Adolf, a kitűnő táncos 1907. évi február hó 9-én a Szekszárd szálló dísztermében zártkörű táncpróba-bált rendez. Belépődíj személyenként 2 korona, családjegy 6 korona. Jegyek előre válthatók Molnár Mór papirkereskedésében. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Hirtelen halál.** Nagy István görbői lakos múlt hó 27-én több előjáró társaságában elment Hahn Ármán koresmájába. Alig időztek ott félóraig, Nagy rosszul lett s szívzélihűdés folytán meghalt.

— **A kutba esett.** *Löbl* Ignác özcsényi mészáros neje e hó 23-án reggel 5 órakor a saját udvarában levő kutba beleesett. Az első segítségre — a kutyák siettek, mert a kutból hangzó nagy kiabálásra elkezdtek ugatni és vonítani, mire a kocsis az istállóból kiment. Ő is hallotta a segélykiáltást, de csak sokára talált rá a kutban kiálló asszonyra s ekkor is előbb leszólt a kutba, hogy: „Várjon egy kicsit ténsasszony, nagyon hideg van, előbb rám veszem a mánli-mat.” Ekkor az asszony férje előkerült, aki meg ijedtében a község házára szaladt segítséért s így végre a tűzoltóság segítségével kibúzták az asszonyt a kutból, akinek az ijedtségen kívül más baja nem történt. Azt állítják, hogy a kutbaesés nem volt véletlen, hanem öngyilkossági szándékból történt.

— **Bizalom** semmiben sem kell annyira, mint szülőltványok beszerzésénél. Lelkiismeretesen és szakértelemmel kezelt oltványok minden szülőbirtokos részére valóságos főnyeremény, míg meg nem bizható oltványok a várva-várt eredményt nemcsak, hogy meg nem hozzák, de fáradozásunkat és munkánkat is értéktelenné tesznek. A legmészebb menő bizalmat érdemli meg a kitűnő szakértelemmel és pedáns lelkiismeretességgel kezelt „Millenium-telep” Nagyörs, Torontál megye, mely műmellekletekkel díszített magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főár jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

— **Alapszabály jóváhagyások.** A belügy-minister jóváhagyta a palfai önképzőkör, — a dunaföldvári ág. hitv. evangélikus gyülekezet nőegyletének és a mucsfai ág. hitv. ev. nőegyletének alapszabályait.

— **A Cunard magyar-amerikai vonal** gyorsgőzösei február havában a következő menetrend szerint indulnak Fiuméből Newyorkba: Február 9-én az „*Ullonia*”, február 16-án a „*Pannonia*” és február 26-án a „*Carpathia*” Ezen járatokról felvilágosítást ad és hajóhelyekre előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegyiroda, Budapesten, (Vigadó-tér 1.)

— **Elfogott tolvajok.** A decsi csendőrök Szakács Márton, Szekeres József, Bencez Ádám, Tóth János, és Szakács János decsi lakosokat tegnap bekísérte a kir. ügyészséghez, mert a múlt évben Hahn Lipót és Babics Géza decsi kereskedők és több szállásbeli lakos kárára lopásokat követtek el. Nevezettek forgópisztolytal! és fejszével felfegyverkezve járták be a szállásokat s így követték el a lopást.

— **Fegyver tolvaj.** *Marsai* Mihály harcozi lakos január 24-én délelőtt *Kuhl* Márton harcozi lakos préházából az ágyban elrejtve

volt forgópisztolyt, addig, — míg *Kuhl* átment a szomszéd tanyába, — ellopta.

— **Vesztett eb.** *Koszoru* Mihály özcsényi lakos kutyáján múlt hó 28-án kitört a veszettség. Megtámadta *Koszoru* fiát és, lábába harapott. Szerencsére a csizmaszáron át nem hatott a harapás és így a gazda fiának baja nem történt. Mire ártalmatlanná tehető volna a megdühött ebet, az elszaladt.

— **Elcsipett tolvaj.** *Merha* József tolnai illetőségű suhancz január 22-én bement *Hahn* Lipót decsi lakos boltjába valamit vásárolni s míg *Hahn* az áru előkeresésével foglalatkodott, addig *Merha* ellopott egy ostornyelet és futásnak eredt. Csakhamar elcsipették és a lopásért feljelentették.

Epigramm.

Szép, ha tudsz szeretni, —
Gyógyir ez lelkednek!
De boldog csak úgy lész:
Ha viszont szeretnek! —

SZÉKY GÉZA.

A Tolnavármegyei Vendéglősök és Koresmárosok Egyesülete.

Mindenki érzi ma már, hogy az egyesülésben rejlik az erő. Iparos, kereskedő, művész, gazda stb. ma már nem lehet elszakaszkodni szervezkedés nélkül.

A tolnavármegyei vendéglősök és koresmárosok is égető szükségességét érezték annak, hogy tömörüljenek s a múlt hó 31-én már meg is tartották alakuló közgyűlésüket a Szekszárd szálló kis termében.

A gyűlést délelőtt fél 11 órakor Tóth Gyula korelnök nyitotta meg. Szép számmal voltak jelen, bár a hirtelen bekövetkezett rossz idő következtében csak 46 érdeklődő jöhett el.

Az alapszabály-tervet dr. Zsigmond Ferencz ügyvéd olvasta fel, melyet csekély módosítással egyhangulag elfogadtak. Az alapszabály-mintát a Somogyvármegyei Koresmárosok és Vendéglősök Egyesülete engedte át.

Az alapszabály elfogadása után történt meg a tisztviselő választás a következő eredménnyel: elnök Tóth Gyula (Szekszárd), alelnökök Obernik Károly (Szekszárd) és Rajsz Ferencz (Dombóvár), titkár Sántha József, ügyész dr. Zsigmond Ferencz, pénztáros Fehér József (szekszárdiak).

Választmányi tagok: Dömötör Sándor, Reinprecht János, Onody Gábor, Horváth Vincze, Almási Lajos, Schaffler Jakab, Biró Elek és Waldmann Dezső. Póttagok: Bali Antal, Péntes József és Nagy Sándor (szekszárdiak); vidéki választmányi tagok: Győri István (Paks), Szalai Imre (Paks), Erdős Zsigmond (Bonyhád), Szabó Jenő (Dombóvár), Gaál Ferencz (Bátaszék), Martin Antal (Tolna), Prack Péter (Nagydorogh), Jäger Jenő (Nagydorogh), Komáromi Ferencz (Dees), Hirsch Lajos (Tolna-Tamási), Vicze János (Döbrököz), Denck József (Regöly); vidéki választmányi póttagok: Sziliczki Benő (Dunaföldvár) és Schilling Antal özcsényi lakosok.

Jegyzőkönyv hitelesítők: Dömötör Sándor és Obernik Károly.

Számvizsgálók: Wolf Arnold és Haspel József szekszárdi lakosok.

A jelenlevők már a gyűlés színhelyén beiratkoztak és az 1 korona beiratási díjat le is fizették.

Az évi tagdíjat 6 koronában állapították meg. Elhatározták, hogy az egyesület hivatalos közleményeit a „Közérdek”-ben és a Vendéglősök Lapjában fogják közölni.

A gyűlés bezárása után dr. Zsigmond Ferencz ügyész indítványára a következő sürgönyt küldték Kaposvárra:

„Grünwald vendéglő, Kaposvár. A megalkult Tolnamegyei Vendéglősök és Koresmárosok Egyesülete kartársi üdvözlését küldi a somogy megyei egyesületnek.”

Következett az ebéd, melyen 30-an vettek részt. Felköszöntőt mondtak: Tóth Gyula, Rajsz Ferencz, Vincze János, Szalai Imre, Sántha József, Dömötör Sándor és dr. Zsigmond Ferencz ügyész.

A társaság kedélyes poharazás között még sok ideig együtt maradt.

Mi részünkről szerencsét, boldogulást kívánunk a legfiatalabb tolnamegyei egyesületnek. Közönség, vendéglős egymásra van utalva, így a vendéglős-ipar nivójának emelése bizonyára mindnyájunknak hasznára válik.

A sors veled kél, veled fekszik.

A sors te vagy, ha így jobban teszik.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Tanácsbíró választás. A tolnai ev. reform. egyh. megyénél megüresült egyh. lelkészi tanácsbírói állásra elrendelt szavazás alkalmával legtöbb szavazatot nyertek Dömök Péter nyug. esperes és Szabó Károly egyh. aljegyző. Az elrendelt szűkebbkörű szavazás eredményét f. hó 27-én állapította meg, a szavazat felbontó bizottság Duna-szentgyörgyön. A 25 egyház szavazatából 20-at nyert Dömök Péter volt esperes, 4-et Szabó Károly alsónyeki lelkész. A 25 ik szavazat helytelenül lett expedálva, így annak eredményét nem tudhatni. Igen szépen nyilvánult meg tehát az egyh. lelkészi karának és közönségének szeretete és ragaszkodása volt esperese iránt. A megválasztott tanácsbíró 70 éve daczára az egyh. legfőbb tanácsbírája. — Ad multos Annos!!

Museum, közintézetek ügyei.

Felolvasás a muzeumban. A szekszárdi muzeum-egyesület igazán élvezetes estét szerzett a közönségnek az Urániától kölcsönvett „A magyar föld zenéje” című felolvasás bemutatásával. Az énekszámok gyönyörűbbnél gyönyörűbbek voltak. *Linhardt* Hilda pompás szólóját, *Tumó* Antal hatalmas basszusát, *Linhardt* Ignác és *Tóth* Pál szép énekeit zúgó tappsal jutalmazta a 160 tagból álló hallgató közönség. A tapsból méltán kijutott *Krammer* Zsólika igazán szép és művészi zongorajátékanak is. A darabokat *Linhardt* Ignác tanította be nagy precizitással s a szöveget *Ács* Lipót tanár olvasta fel. Az est programja a következő volt: 1. Regős ének (XI. századból) duett. Énekelte *Linhardt* Hilda és atyja. 2. Jersze emlékezzünk (kar) XV. századból. 3. Eger ostroma (Tóth Pál szóló). 4. Az eredeti Rákóczy nóta, zongorán *Krammer* Zs. 5. „Térj magadhoz” kezdetű gályarabok nótája (piano énekelte L. H., közben *Ács* tanár olvasott fel a kurucz kort megelőző országos állapotokról). 6. „Tyukody Pajtás” és 7-ik Csinom Palkó kurucz nóták (kar) 8. „Hej Rákóczi, Bercsényi, Bezerédi. 8. Balogh Ádám (szóló *Linhardt* H.) 10. Kuruczok leveretése után: „Bujdosók nótája” szóló, duett és kar. 11. Bihari „kesergője” zongorán *Krammer* Zs. 12. Lavotta „Cserebogár sárga cserebogár” (kar). 13. Erkel „Bánkban bordala” szóló *Tumó* és kar. 14. Székely „Abránd” zongorán *Krammer* Zs. 15. 1848 ból. „Kitették a holttestet” szóló *Linhardt* H. 16. „Ég a kunyhó . . . (kar). 17. „Kossuth Lajos azt izente” kar. Közben vetített képekkel illusztrálták az élvezetes előadást.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Választmányi ülés. A Szekszárdi Kaszinó ujonnan alakult választmánya múlt hó 31-én tartotta első ülését, melyen *Wosinsky* Mór elnökölt. Új tagul felvették gróf *Apponyi* Géza főispánt és *Somossy* Lipót

pénzügyi számvizsgálót. Tóth Henrik helyettes igazgató és Fejős Károly választmányi tag lemondtak új tisztségükről. Helyeik betöltésére új tisztújító közgyűlést tűznek ki. A kaszinó bebutorozásával Simontsits intéző igazgatót bízták meg. A volt könyvtár-szobát a kaszinóban étkező asztaltársaság részére engedik át.

Felolvasó estélyek a kath. körben. A szekszárdi róm. kath. olvasókör — mint minden évben — az idén is rendez felolvasásokat a nagybőjtben a következő sorrendben: Február 17-én: A halottégetésről. Irta és felolvassa: Szabó Géza hittanár, ügyvezető elnök. Február 24-én: A kath. egyház és a prot. egyházak összehasonlítása s az ebből önkényt folyó következtetés. Irta és felolvassa: Mozsgai Sándor s. lelkész. Márczius 3-án: Hazafiság és szocializmus. Irta és felolvassa: Haugh Béla főgimn. tanár. Márczius 10-én: A földműves lakása. Irta és felolvassa: Dr. Kramolin Gyula törv. orvos. Márczius 17-én: A francia forradalom és annak kihatása hazánkra. Szabad előadás. Tartja: Varga Fereucz főgimn. tanár.

PÉNZINTÉZETEK.

A Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank közgyűlése.

A Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank január hó 28-án délután 5 órakor tartotta közgyűlését gróf Széchenyi Sándor főrendiházi alelnök elnöke alatt saját helyiségében. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Dragits Imre és dr. Tanárky Árpád részvényesek kerettek fel. Az igazgatóság jelentése kegyeltes hangon emlékezik meg Goldberger Mórról, az intézet alapító tagjáról és az annak fejlődése iránt mindig élénk érdeklődést tanúsító részvényesének elhunytáról. A jelentés foglalkozik vidékünk múlt évi gazdasági viszonyaival és konstatálja, hogy főként a kisgazdánál örvedetes javulás észlelhető. A föld árának folytonos emelkedése és azon körülmény, hogy nemcsak adósságát törleszti a kisgazda, de tőkét is gyűjt, élénken igazolják azt. Eme gazdasági helyzet javulását az igazgatóság a múlt évi jó gabonatermésben és a bornak eddigénél sokkal nagyobb keresletében látja. Mindezen pillanatnyit kedvezőbb konjunktúra daczára kívánatosnak tartja kereskedelmi viszonyainknak a külfölddel és Ausztriával való rendezését és biztos alapra való fektetését. Ezek után az általunk már ismertetteit forgalmi emelkedést tárja fel a jelentés és azon javaslatot teszi az igazgatóság, hogy tekintettel arra, hogy az osztalék-alap már ugyis 50.000 koronát tesz ki, az osztalék 30 koronáról 32 koronára emelkedett. A közgyűlés az igazgatóság jelentését helyesléssel fogadta, a felügyelő bizottság javaslatára a felmentvényt megadta és a tiszta nyereséget felosztására vonatkozó igazgatósági tervezetét jóváhagyta. Az igazgató tanácsból kilépő Bernrieder József, dr. Tanárky Árpád, Leopold Lajos (Szilfamajor) és Szeghy Sándor újból megválasztottak, az elhunyt Goldberger J. Mór helyébe pedig egyhangulag Wosinszky Mór apátplebános választott meg.

A Szegzárdi Népbank 35-ik évi mérlege.

Mint a többi pénzügyi intézet mérlegénél, úgy a Szegzárdi Népbank mérlegénél is kedvező év tüneteivel találkozunk. Általános emelkedés képe tárul elénk a múlt éviéknél nagyobb csinnal kiállított mérlegről. A forgalomnál 122,305 K 50 f, az összes vagyonnál 108,291 K 92 f, az évtársulatok vagyonánál 87,870 K 80 f, a személyhitel kölcsönöknél 37,883 K, a jelzálog hitelnél 43,024 K, az emelkedés, a tiszta nyereség 19,463 K 49 fillérrel több mint a múlt évben. A felosztó csoport betétjei után 52 fillérrel több az osztalék, mint az 1905. évben, amely %-ban 0,2 % emelkedésnek felel meg. A tiszta nyereségként jelentkező többletet az okozza, hogy kamat és késedelmi kamat 10,728 K 09 f. emelkedést mutat, továbbá, mert egy

régvett ingatlan eladásánál 2881 K 22 f nyereség éretett el, mert a házbér jövedelem már ez évben nem a házzámlánál, az alakulási díj nem a nyugdíj és veszteségek fedezeti alapjánál számoltatott el, hanem mint jövedelem és végül mert az intézet adója, amely múlt évben tévesen volt kivetve, leszállított. Ha tekintetbe vesszük, hogy az intézet 6% mellett folyósítja a legkisebb kölcsönt is és a betétesek pénze átlag 5-2%-ot hoz, az eredmény oly szép, hogy elismeréssel kell adóznunk az igazgatóválasztmány tagjainak, akik az eszme iránti lelkesedésből, önzetlenséggel és teljesen díjtalanul fáradoznak a kisemberekre annyira fontos szövetkezet tovább építésében. Hisszük, hogy ezen évi eredmény is csak fokozza a szövetkezet tagjainak számát, megértik ebből a kisemberek és azok vezetői hogy az egyesülésben mily hatalmas erő rejlik és az ilyen egyesülésből mennyi haszon háramlik azokra, akik egy jól vezetett szövetkezet kebelében társulnak. A mérleg főbb adatai a következők: Összes forgalom 1,552,706 K 06 f. Az intézet összes vagyona 1,182,855 K 30 f. Évtársulatok vagyona 1,084,409 K 45 f. Veszteségek fedezeti alapja 6,319 K 51 f. Nyugdíjalap 33,777 K 61 f. A vagyonból személyhitel kölcsönökön 800,048 K, jelzálog kölcsönökben 155,596 K, vidéki pénzügyintézeteknél 27,000 K betét helyeztetett el. Az összes nyereség 74,091 K 76 f, a tiszta nyereség 52,888 K 93 f volt, amelynek felosztása tárgyában az igazgatóválasztmány a következő javaslatot terjeszti a február 10-én tartandó közgyűlés elé:

Adassék 1. a nyugdíj és veszteségek fedezeti alapjára 1,228 K 80 f, 2. a veszteségek fedezeti alapjára a szabályszerűen felül 2,881 K 22 f, 3. 2 % a nyugdíjalapra 1057 K, 78 f, 4. 2 % tiszti jutalékra 1057 K 78 f, 5. vitessék át az egyes csoportok tőke számlájára 46,663 K 35 f. A mérleg szerint a XVI. évtársulatnál a betét értéke 119 K 18 f, a XVII. évtársulatnál 92 K 36 f, a XVIII. évtársulatnál 67 K 91 f, a XIX. évtársulatnál 44 K. 36 f, a XX. évtársulatnál 21 K 81 f. A felszámolás alá kerülő XVI. évtársulatnál egy betét értéke 144 K 12 f, amelyből az osztalék 19 K 32 f. Ezen osztalék 5-2 % jövedelemnek felel meg.

A Szegzárdi Temetkezési egyesület 1906. évi mérlege.

Vármegyénk temetkezési egylete között a legtekintélyesebb és legbiztosabb alapon álló egyesület tagadhatatlanul a „Szegzárdi Temetkezési Egyesület”, amely még abban is különbözik a többiétől, hogy nagyon helyesen, itt heti díj és nem eseti díj fizetésére kötelezettek a tagok. Minden temetkezési egyesületnél ezt kellene meghonosítani, mert a más alapon állék minduntalan ott állanak a bukás előtt. Ezen rendszer szerint tudja minden tag, hogy 10 K 40 fillért kell befizetnie évenként, számot tud magával vetni, mikor belép, nincs kitéve annak, hogy ha nagy a halandóság akkor erejét nagyon meghaladó megterhelést kell viselnie. De meg csak ezen alapon lehet számítani arra, hogy a befizetett 80 K időközben kamatai kitesznek annyit, hogy a 160 koronás temetési járulék kifizethető mások befizetésének felhasználása nélkül. Nagyon helyes volt a vezetőknek az az állásfoglalása, hogy a heti díj leszállítását ellenezte. Nem szabad a tagoknak a fizetés leszállítására törekedniük, mert ha azt valamikor ki is tudják erőszakolni, — a nem fizetésnek mindig sok a híve, — ez a most szépen virágzó egyesület biztos alapjainak meg-ingására vezetne. Az egyesületnek a lefolyt évben 51,107 K 92 fillér forgalma volt. Tagjainak száma 2996, kik közül fizető 1560 a többi 1436 számszerű. A tagok száma 269 felvétellel szaporodott és 79-el elhalálozás folytán fogyott. Heti díjából 16,958 K 20 f folyt be, temetkezési segélyekre 12,210 K-t fizettek ki. Az egyesület összes vagyona 88,127 K 95 f, amelyből takarékpénztárban 83,239 K 11 fillér van elhelyezve. A lefolyt évben daczára annak, hogy új halottas kocsi és egyéb felszerelésre 2131 K 44 f adtak ki, mégis 7636 K 62 fillérrel emelkedett az alap-

tőkének a takaréktárban elhelyezett része. Az egyesület 1884. évben alakult, azóta 4138 tagja volt. Az egyesület működése nem csak emberbaráti szempontból nemes és tündős, de maga az egyesület gyakorlati szempontból is igen helyes és jó törekvésű intézmény.

TANÜGYI HIREK.

Tankötelesek összeírása. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium az óvó- és tankötelesek összeírása tárgyában kiadott rendeletét, melynek alapján a közoktatási bizottság az óvó- és tankötelesek összeírását a tavasz folyamán rendelte fogantatítani megváltoztatta, mert az összeírás eljárás, a szerzett tapasztalatok szerint csak hiányosan volt végrehajtható és jobbra oly későn volt befejezhető, hogy a költséges és nagy munkát igénylő összeírás ugyszólván teljesen célját tévesztette. Minthogy az új eljárás életbeléptetésével az összeírás nem a tavaszi hónapokban, hanem később lesz végrehajtható, az 1908—1909 évi óvó- és tankötelesek összeírása egyelőre függőben hagyott, s így a községeknek az összeírás a közoktatási bizottság újabb intézkedéséig nem kell fogantatítani.

Tanító választás. A paks-eresenyépusztai községi tanítói állomásra 30 folyamodó közül Farkas Matild okl. tanító, paksi János választott meg.

Állattenyésztési falitábla. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő, a földművelésügyi m. kir. miniszterium megbízásából Juhász Vilmos m. kir. földm. iskolai igazgató által, a gazdasági ismétlő iskolák részére összeállított 18 darab állattenyésztési falitábla megszerzésére, melynek ára használati utasítással együtt 10 korona — az állami iskolák gondnokságát és községi iskolaszékeket felhívta. A falitáblák a Polatsekféle könyvkereskedésben Temesvárott kaphatók.

Néplap ingyen. A földművelésügyi miniszter 1907. évre 70 tolnamegyei gazdasági ismétlő iskolának ingyen megrendelte a Néplap újságot.

Államsegély kérvények felszerelési módja. M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1906. évi november hó 28-án 106,736. szám alatt elrendelte, hogy ezentúl a tanítói fizetés kiegészítésére és a korpótlékok fedezésére államsegélyt kérő folyamodásokhoz az alábbi kimutatás feltétlenül csatoltassék, és pedig: 1. Van-e a községben állami iskola; 2. Hány és minő más jellegű, minő tannyelvű iskola működik az illető községben; 3. Hány tanköteles van az egyes iskolákra tantermenként; — és végül 4. Hány van az érdekelt tanító osztályára utalva?

Ingyen taneszközök engedélyezése. A közoktatásügyi miniszter az alsónyéki ev. ref. iskolának ingyen taneszközöket engedélyezett.

Golyó egy sebet üt.
Értünk csupa seb:
Óh meghalni könnyű.
Élni nehezebb!

SPORT.

Nagy vadászat gróf Zichy Aladár vajtai birtokán. A miniszternek nagymérvű elfoglaltsága következtében a szokásos téli nagy vadászat csak folyó hó 29-én és 30-án történt meg fehérmegyei birtokán. Elcsatt összesen 783 drb vad, ezek között volt 520 darab nyul, 258 darab fácán kakas és 5 darab különféle. A miniszteren kívül résztvettek a vadászatban: Andrassy Sándor gróf, Eszterházy László gróf, id. Majláth György gróf, ifj. Majláth György gróf, Szluha Antal és Dénes.

Vadászatok. Január hó 28-án Weber János országgyűlési képviselő és Willinger Márton körvadászatot rendeztek Andornajban, Farkasvölgyben. 49 nyul esett szákmányul. Vadászat után a zombai kaszinóban gyűltek össze, hol kedélyes hangulat mellett

a reggeli órákig maradt együtt a társaság. Január hó 31-én Wilczek Sándor József-pusztai bérleten rendezett vadászatot, 29 nyul esett. A vadászat után a társaság a vendégszerető házigazda házában jött össze, hol a reggeli órákig együtt maradtak kedélyes hangulatban.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

Esküdtszéki tárgyalás. A f. hó 11-én kezdődő esküdtszéki ülészakban a következő ügyek kerülnek tárgyalás alá:

Február 11-én B. Bárdos János alsónyéki lakos ügye, szándékos emberölés büntetének kísérelte miatt.

Február 12. Ifj. Knoch Antal báta széki lakos ügye, szándékos emberölés büntette miatt.

Február 13. Bencze István szekszárdi lakos ellen halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt.

Február 14. Feid József bátaszéki lakos ellen gyilkosság büntetének kísérelte miatt.

MULATSÁGOK.

A szekszárdi kath. olvasókör táncestélye. A szekszárdi kath. olvasókör 1907. évi február hó 10-én, vasárnap, saját helyiségeiben zártkörű táncestélyt rendez. Belépő díj személyenként 60 fillér.

A bátaszéki katolikus légényegylet folyó évi február hó 10-én az „Arany Nap”-hoz címzett vendéglő helyiségeiben műkedvelő előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat, február 11 és 12-én táncestélyt rendez, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő-díj a színi előadásra: I-ső hely 1 kor. 20 fill., II. hely 80 fill., állóhely 60 fillér. A 11 és 12 iki táncestélyre: férfiaknak 60 fill., nőknek 40 fillér. Kezdeté mindenkor este 8 órakor. A ki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, forduljon az egylet elnökségéhez. E meghívó másra át nem ruházható és kívánatra felmutatandó. Színre kerül: Rátkay László „Fehő Klári” 3 felvonásos népszínműve.

A szekszárd-ujvárosi róm. kath. olvasókör és ifj. egylet folyó évi február hó 10-én (vasárnap), saját egyleti helyiségében, zártkörű táncmulatságot tart.

Bánya-tisztviselők mulatsága. A szászvármányok-váraljai bányák tisztviselői 1907. évi február hó 9-én Szászvároton, a Kovács-féle nagyvendéglőben a szászvár-bányai kaszinó könyvtára javára Baráth Lujzi bonyhádi zenekarának közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépő-jegy ára személyenként 2 kor., családjegy 5 korona. Kezdeté este 8 órakor. Kifogástalan konyháról és italokról gondoskodva van.

A faddi katolikus ifjusági egylet 1907. február hó 3-án, vasárnap este a „Korona” nagytermében, saját könyvtára javára táncszal egybekötött színielőadást tart. Belépő díj: I—II-ik sor 1 korona; a többi széksor 60 fillér. Állóhely 40 fillér; gyermekjegy a szombati előadásra 20 fillér. Színre kerül: „A Kincses Molnár” című népszínmű.

A „Dunaföldvári Dalkör” 1907. évi február hó 10-én az „Egyenlőségi kör” helyiségében saját pénztára javára táncszal egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: 1. Szerenád. Marschnertől. Éneklí a dalkör. 2. A virágok suttogása. Blon Ferencztől. Előadja a dalkör zenekara. 3. Mi a haza? Melodráma, Ábrányi Emiltől. Zenéje dr. Horváth Ákostól. Rotter Ilonka zongorakísérete mellett előadja Pintér János. 4. Magyar népdalok. Czimbalmón előadja Csekey Laczika, hegedűn kíséri Csekey Károly. 5. Népdal-egyveleg. Lányi Ernőtől. Éneklí a dalkör. 6. A Pepitant. Éneklí a dalkör. 7. Loin du Bal. Gillet Ernőtől. Előadja a dalkör zenekara. 8. Magyar népdalok. Éneklí Halász Mátyás, zongorán kíséri Horváth József. 9. A nők ellensége. Monolog. Peterdi Sándortól.

Előadja Lovodics András. 10. Vigan című bora. Galopp. Dr. Falk Zsigmondtól. Zenekarának kísérete mellett éneklí a dalkör.

A tolnai „Jótekonysági Nőegyesület” 1907. évi február hó 9-én, a „Tolnai Kör” helyiségében táncszal egybekötött farsangi fánk-estélyt rendez. Az estélyen, a szünóra alatt fánkok tálatatnak, darabja 10 fillér. Minden 100-ik fánk egy darab 10 koronás aranyat rejt magában, mely annak a tulajdona lesz, ki a fánkot megvette.

Bolond az emberrel főleg kétszer esik:
A mikor születik, meg mikor temetik.
A legbolondabbat mégis akkor teszi,
A mikor mindkettőt nagy komolyan veszi.

GAZDASÁG.

Népszerű gazdasági felolvasások.

I.

A takarmányról.

Irta: Kircz István.

A Szentírásból tudjuk, hogy mindent Isten teremtett. A föld, amelyen élünk és minden, ami rajta van: emberek, állatok, növények és ásványok, mind-mind az ő teremtményei. Véghetetlen hatalmával és bölcsességével mindent úgy alkotott, hogy minden ugyanazon alkotórészekből áll, mint maga a föld, amelyen lakunk és éppen ezért idővel minden megint vissza is tér a földre, ahonnet tulajdonképpen jött és ismét földdé változik, ami eredetileg volt.

Csak a lélek kivétel, mert ez Isten lehelete, Isten szelleméből való. Testünk ugyan visszatér a földre, ahonnet jött, de lelkünk utat tör magának a halhatatlanság őforrásához, a jó Istenhez, ahonnan ered.

Bármiféle tárgyat nézünk, az mind vagy közvetlenül vagy közvetve a földből ered és idővel ismét azzá lesz. Vegyük ruháinkat, eszközeinket, a gépeket vagy a művészi tárgyakat, az mind a földből ered, — ha nem is közvetlenül, de közvetve biztosan. Mivel azonban ugyanazon alkotórészekből állanak, mint maga az anyaföld, ép ezért ismét csakis azzá lehetnek megint, azaz: földdé. Vagy ha a fából vagy vasból készült tárgy tönkre megy, talán ezüstté vagy arannyá lesz?

— Nem, mert nem ilyen alkotórészekből áll, tehát nem is válhatik azzá, hanem csakis megint földdé.

Csak hogy ezek az alkotórészek *oly véghetetlen sokféle alakban* fordulnak elő az anyaföldben, hogy önkéntelenül is le kell borulnunk Isten véghetetlen bölcsessége és hatalma előtt.

Az állati test alkotórészei is ugyanazok, mint a földéi, azért azok, ha részben elhasználtattak, a föld által lesznek ismét pótolva. Mert amíg az állat él, mozog, vagy ha nyugszik is, testének alkotórészei azért elhasználnak a lélegzés, vérkeringés stb. által. A test által elhasznált anyagokat azonban pótolnunk kell és ezt a pótlást, ezen anyagokat megtaláljuk a különféle terményben mely a földön és a földből nő.

Ezt a takarmányt az állatok fogaikkal megrágnak, nyállal vegyítik és így lenyelik a gyomorba.

A gyomorban az emésztés vagy rög-tön kezdődik, vagy pedig — mint a kérődzőknél — a takarmány újra visszalöketik a szájba, az állat újra megőrli és csak azután nyeli le. Azért a kérődzőknek a gyomruk 4 részből áll, u. m:

1. *bendőből*, 2. *reczés* gyomorból. Innét visszalöketik a már egyszer megrágot étel ismét a szájba és újra meg lesz rágyva. Csak hogy most a fogazat nem merőlegesen mozog egymásra, mint az első rágásnál, hanem inkább egymáshoz dörzsölődik — mint két malomkő egymás fölött mozog — és így *megőrlik* újra a takarmányt. Innét a 3-ik részbe, a *szárréti*be és onnét a 4-ik részbe, az *oltó*-ba kerül, honnan átmegegy a

belebbe, hol a bélbolyhók a tápszert kiszívják és a vérnek átadják.

A *levegőt* is, mint tápszert kell tekintfenünk, mert tisztogatja vérünket és testünket életképessé teszi.

Továbbá a *víz*et, mely a tápszereket feloldja és így a testbe való fölvetelre képessé teszi, szintén tápszernek kell vennünk.

Háziállataink *tulajdonképeni tápszerét* vagyis a *takarmányt* fölsoztjuk a) füvekre b) nem füvekre.

Ha egy szál takarmányt — mondjuk pl. egy szál szénát, lóheret vagy fűvet — kezünkbe veszünk, úgy azt hinnők, hogy az csak egyféle anyagból áll. Azonban a vegytan tudománya különféle alkatrészekre bontja a takarmányfüveket és pedig főleg: proteinra, (fehérnye), keményítőre, cukorra, szénhidratokra és zsírra stb.

De bármilyen különfélék legyenek is ezen anyagok, azért ezek mégis *két főcsoportba* oszthatók, u. i. olyanokra 1-ször, amelyek elégnak és ezeket *szerves* részeknek hívjuk és olyanokra, amelyek, mint hamu visszamaradnak és ezek a takarmánynak *szervetlen* részei.

A *szerves* részek megint vagy *légenyt* tartalmaznak, vagy nem tartalmaznak légenyt, tehát *légenymentesek*.

A légeny a hús képzéséhez és a többi testalkatrészek képzéséhez szükséges. A légenymentes részek azonban, mint a keményítő, cukor, zsír, fejlesztik a testben a meleget, mert valamint a saját testünkben, ép úgy az állati testben is folytonos, lassu égés van, mit oxidálásnak nevezünk, mely az állati test melegét folyton 37°—42° Celsius közt tartja fenn.

Ha tudnánk a légenymentes alkotórészek a testbe jutnak és a vérbe átmennek, akkor elégnak és ezáltal oxigén (éleny) használtatik el, mely a levegővel a tüdőn át a testbe jut és szénavat alkot, amely ismét a lélegzéskor eltávoztatik.

Ezek a légenymentes alkotórészek az állati test melegének főtartásához igen szükségesek.

De mint már előbb is mondtam, nemcsak szerves, hanem szervetlen anyagokból is áll a takarmány, t. i. a hamuból, mely az égés után visszamarad. Ezen hamu azonban olyan alkotórészeket tartalmaz, melyekből a csont képződik, t. i. foszforsavas és szénfavas meszet. Ezenkívül még van a hamuban valamelyest só, vas, kálium, natron stb.

Hogy tehát mindent röviden összegezzünk, mondhatjuk, hogy a takarmány következő alkatrészekből áll:

1. *Fehérnyé*-ből, vagyis olyan alkotórészekből, melyek sok légenyt (nitrogénium) tartalmaznak. Pl: A gabonafélék, a hüvelyesek — ezek húskepzők.

2. *Légenymentes* alkotórészekből vagy *szénhidratokból*, melyek a meleg képzéséhez szükségeltetnek, u. m. cukor, keményítő, zsír stb.

3. *Szervetlen* alkatrészekből, t. i. sók és savak, mint foszforsavas és szénfavas mészből, mely a csontképzéshez szükséges.

Miután most már tudjuk, hogy tulajdonképen milyen alkotórészekből kell a takarmánynak állania, hogy tápláló legyen áttérhetünk tulajdonképeni tárgyunkra és beszélhetünk a takarmányról általában.

a) Fűvek.

A legjobb takarmány, mit háziállatainknak adhatunk, a jó réti széna.

A széna jó, ha sokféle fű van benne — főleg lóherfélék. — Ha virágozni kezd, akkor le kell kaszálni, jól szárítani és jól szárítva kell elrakni.

A legjobb széna az alpesi széna, utána a jó réti széna, a stájerlóher és a luczerna-széna, főleg ha nagyon leveles, mert a levelekben van a fő tápanyag. A szárazban csak szervetlen részek vannak.

A szalma is jó takarmány, de fejős tehenekkel ne etessünk szalmát — ha lehetséges, — de ha nem lehet másként, akkor csak más takarmánnyal vegyítve, mert igen kevés fehérnyét és szénhidratot, — tehát kevés tápanyagot tartalmaz.

A legjobb szalma az árpa és zab-szalma. Rozsszalmát csak szecsckázva etessünk.

A szalmáról egyáltalában tudni kell, hogy az annál jobb takarmánynak, minél rosszabbul volt benne a mag kifejlődve. Pl. a zabszénában a mag nem volt kifejlődve.

A bendőnek, horpasznak kitöltéséhez kukoricaszárt is szoktak etetni. De mivel a száraz igen kemények és igen kevés tápanyagot tartalmaznak, az állatok ösztön-szerűleg csak a leveleket szokták lerágni.

Sokan szecsckázzák a kukoricaszárt és így etetik. Evvel azonban csak kitöltjük a gyomrát az állatnak. Mert a gyomor kitöltve akar lenni, sőt ki is kell a gyomrot tölteni, mert folytonos mozgásban, tevékenységben kell lennie, mely működés gilisztaszerű összehúzódásból és kitágulásból áll, melyet *perisztaltikus* mozgásnak nevezünk. Célja pedig nem más, mint a tápanyagot a belekbe tölteni.

Ilyen mozgás van az emberi tesben is. Mert be van bizonyítva, hogy egy tojás annyi táperőt tartalmaz, mint egy negyed (1/4) kiló hus, azért ha egy tojást eszünk, mégsem lakunk úgy jól, mintha 1/4 kgr. húst ennénk, mert a gyomornak nincsen elég anyaga a perisztaltikus mozgáshoz, mi azt folytonos cselekvésben tartaná, mi neki munkát adna.

b) Nem füvek.

A magvak közül legtrikábban a *buzát* etetjük a jószággal és pedig azért, mert nagyon drága.

A rozs nehezen emészthető és azért csak darálva etetjük.

Az *árpa*, — főleg az ugynevezett takarmányárpa, mely a sörfőzésre alkalmatlan, — kitűnő takarmány, különösen sertések és lovak számára, amelyekkel tisztán etethető. Más háziállatokkal azonban csak darálva és szecsckával keverve etessük.

A *zab* a legjobb és legegészségesebb takarmány a lovak és más növendék jószág számára, mert a zab igen tápláló és könnyen emészthető.

A *kukoricza* darálva vagy egészen, kitűnő takarmány sertések és lovak részére, csak hogy utóbbiak nagyon kövérek, nehézkesek és ebből folyólag lusták lesznek tőle és rögtön izzadnak is, mihelyt kissé sebezsebben hajtjuk.

A *közönséges* bab és a *lóbab*, kitűnő takarmány, csak hogy nálunk kevésbé termesztik.

A *gyökérnövények* és *gumónövények* a legjobb takarmányfélék közé tartoznak.

A *burgonya* nyersen és főzve jó. Nyersen úgy etetik, hogy szecsckával, darával és olajpogácsával vegyítik. Ha nyersen tisztán — minden vegyítés nélkül — etetjük akkor sok tápanyag elvész, mert az állat nem tudja megemészteni, azért legjobb ha főzve etetjük a burgonyát, mert akkor a tápanyag feloldódik benne és könnyen emészthető.

A *répát* legjobb tehennel és ökrökkel etetni. Erőtakarmánnyal és szecsckával keverve a legjobb takarmány fejőstehenek számára. 25—30 kilogramm répát lehet naponként egy tehennel etetni. — A tarló répa nem jó fejőstehenek részére.

Az *olajpogácsa* értéke attól függ, hogy miből van préselve, mert sokszor más növény-mag hozzákeverése által hamisítják is. Ezt meg lehet vizsgálni Budapesten, Magyarváron, Keszthelyen, Debreczenben és Kolozsvárott, ha 1/2 kgrm. olajpogácsát beküldünk és 4 korona vizsgálati díjat mellékelünk. Ha tényleg hamisított volna, úgy a gyárost az 1895. évi XLIV. t. c. értelmében keményen megbüntetik.

Legközönségesebb a *repczeolajpogácsa*, mely rendszeren világosbarna. Ha sötétbarna, akkor el van égetve és keserű.

Azonfelül préselnek olajpogácsát *tök-magból* és *napraforgómagból* is. *Legjobb* azonban fejőstehenek részére a *len-magból* préselt olajpogácsák.

Miután nem egyenlő a takarmány táperőte, egy táblázatot mutatok be, mely összehasonlítja a különböző takarmány táperőteit a széna táperőteivel.

1 kgrm. jó réti széna táperőteivel egyenlő: 3 kgr. buzaszalma, 3 kgr. rozsszalma, 2 kgr. árpaszalma, 2 kgr. zabszalma, 2 kgr. száraz kukoricaszár, 3 kgr. zöld kukoricaszár, 4 kgr. hajdina, 2 kgr. hajdina szalma, 1 1/2 kgr. babszalma, 1 1/2 kgr. lencseszalma, 1 1/2 kgr. búkkönyszalma, 4 kgr. zöld stájerlőher, 4 kgr. eszparzett, 1 kgr. száraz stájerlőher-széna, 4 kgr. zöld luczerna, 1 kgr. száraz luczernaszéna, 5 kgr. zöld rozs, 2 1/2 kgr. burgonya, 3 1/2 kgr. burgundi répa.

Ezek után már könnyű lesz kiszámítani, hogy mennyit etessünk jószágunkkal.

Szabály az, hogy 100 kgr. élősulyra 3 kgr. szénát és 4-szer annyi — tehát 12 kgr. — vizet számítunk.

Van ugyan egy táblázat, mely minden takarmánynak táperőteit %/o-ban kimutatja és aszerint ki is lehet számítani, (Wolf féle táperőte számítás), hogy mindenféle takarmányból mennyit szabad venni, de mivel nagyon bonyolult — complicált — számításal jár, legjobb, ha a fentközölt táblázat szerinti igazodnak el és aszerint etetnek.

Ezek volnának a legszükségesebb tudnivalók a takarmányról.

A Triesti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) új életbiztosítási feltételeket léptetett hatályba, melyek előzékenység és szabadelvűség tekintetében az összes eddigi feltételeket messze felülmulják. Ezenkívül a Generali azt a fontos előnyt is nyújtja, hogy oly *vegyes biztosítások érvényét*, melyeknek esedékessége alkalmával a biztosított még nem 60 éves, 50.000 korona biztosított összeg erejéig külön pótdíj felszámítása nélkül *rokkantság esetére is* olyformán kiterjeszti, hogy a *biztosítottat a teljes rokkantság tartamára a díjfelvétel alól egészen felmenti*. Ezen újítással a Generali az életbiztosítás fejlesztése érdekében ezuttal is mint első lép a haladás terére és úgy az *élet-ágazatban*, mint a *lüz-, szállítvány-, üveg- és betöréscsopás elleni biztosítások* tekintetében a legmesszebbmenő előzékenységet és szolgáltat-készséget tanúsítja.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Tekintetes Szerkesztőség!

A következő sorok szíves közlését kérem.

A „Tolnavármegye“ f. évi 4. számában „Községi Élet“ rovata alatt szíves volt a völgyeségi járás jegyői egyesületének az ország összes községi és körjegyzőihez intézett felhívását közzétenni, igyekezett is azonban kísérő kommentárjával lerontani azt a hatást, melyet a felhívás elérni óhajtott, amidőn szerénytelenséggel vádolja meg e járás jegyői egyesületét. E megvádolás módjából

* E rovatban közérdekű felszólalásokat díjmentesen közlünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

az értelem szánt-szándékos elferdítése elárulja a „Dr.“ szerkesztőséget.

Részünkről azt állítani, hogy „ügyvédi oklevéllel, tehát a legnagyobb jogi kvalifikációval bíró egyének hibásan látják el azt, a mit a jegyző jól megcsinált volna“, ezt határozott formában állítani tényleg szerénytelenség lett volna, csak hogy mi ezt így nem mondhattuk és ne tessék szavaink értelmét elferdíteni és annak a ténynek meg nem felelő értelmet adni. Mi azt mondtuk, hogy azon esetben, ha behozzák a telekkönyvi beadványokra a közjegyzői és ügyvédi kényesert, úgy a falusi nép kénytelen lesz azt, amit a jegyzőnél jól megcsináltathat, (és ezzel a jegyzők csálhatatlanságát nem állítottuk még) a közjegyzőnél vagy ügyvédnél — sokszor rosszul — megcsináltatni; azért rosszul és ezt a nagy igazságot hagyta ki a t. Szerkesztő ur és ennek kihagyásával változtatta meg a mondatok értelmét, mert a kir. közjegyző vagy ügyvéd nem ismeri a feleket, azok speciális helyi- vagyoni- és személyi viszonyait, nem győződhetik meg, (mert nem áll módjában helyesen a vagyon és személyazonosságról. Ez az állítás, mely a legmagasabb kvalifikációt nem érinti és nem sérti, való tény, amit az ügyvéd uraknak is el kell ismerniök. Lehet az az ügyvéd jogtudós, egy komplikált, a helyi- és személyi viszonyok alapos ismeretét igénylő vagyon megosztást mégis képtelen helyesen megcsinálni.

Magyarország összes napilapjainak, Baranyavármegye, Somogyvármegye 1—1 lapjának s Tolnavármegye összes szekszárdi lapjainak megküldöttük e felhívást és jegyzőkönyvi kivonatot és különös, hogy egyik lap sem ütközött meg ezen s egyik sem nevezett bennünket szerénytelenségnek s egyik sem tartotta szükségesnek az ügyvédi kart védelmébe venni, mivel megtámadva és sértve nem is volt, mint éppen csak a „Tolnavármegye.“ Hogy miért, azt hiszem felesleges magyarázgatnom. Tolnavármegyből indult ki a mozgalom, joggal elvárhattuk volna, hogy e vármegye sajtója kétszeres erővel küzdjön célunkért, nem pedig, hogy azt meggyengíteni igyekezzék.

Máza, 1907. január hó 31-én.

Tisztelettel
Brogli József
egyleti jegyző.

HIRDETÉSEK.

Eladó bikák.

Szilaj magyar faju és nyugati faju igazolványos bikák eladók a kistápéi uradalomban.

Adamecz Gyula
tiszttartó.

2-3

Téssék választani!

Emez itt egy mosónő.
a ki természetesen a mosással járó munkákat csak egymásután teljesítheti, a ki a mellett mindenkör magas bért igényel a munkáért majdnem kivétel nélkül csodálata méltó nagy „gőzt“ fejezti, azaz nagy étvágygyal bír.

Ez azonban egy oly mosónő,
amely „gőzzel“ mos anélkül, hogy étvágyat gerjesztene s a mellett a főzést, fűlést, párolgást, fertőtlenítést és mosást **egyidejűleg,** tehát **egyszerre** s nem egymásután végzi és **ami fő: mindemellett nem követel soha bért!**

Tehát mit részesít előnyben?

A régi eljárás-e, mely fűvesztéssel, bosszúsággal és költséggel jár, avagy az új kezelést, mely időben és költséggel kb. 75%-ot megtakarít? Téssék próbálni! A John-féle „teltett gőzű“ mosógép próbára is szállítatik. Kapható: Müller Testvérek műgépészeknél, Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Kiadó ház.

Bezerédj-utca 122. szám alatti lakóház nagy kerthelyiséggel, Szt-György naptól kezdve kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

özv. Ferdinánd Józsefné.

Egy jókarban levő

czimbalom

megvételre kerestetik.

Czim a kiadóhivatalban. 1-1

Alapított 1844-ben.

Ferdinánd Antal és fiai Szekszárd.

Czégtulajdonos: **Hermann Nándor.**

Ajánlja nagyválasztéku **fűszer, kávé, tea, rum és sajtraktárát, rum különlegeségeit.** Valódi szerémi szilvorium. Nagy raktár kefeárúkbán, pipere-, gép-, kötő- és varrótükbán, valamint az összes ezéna-fajokban; ugyszintén **kötő, horgoló, marschal és orsóezérnákbán, kötő pamutokban** az összes létező színekben.

Fehérneműekhez szükséges összes kötők, ugymint **perkal, wallis, len és pamut köperek** kaphatók.

Tolnavármegyének egyik legnagyobb **gombraktára.** Nagy választék legfinomabb **ezéna- és perlmutter-gombokban, behuzott selyem- és esontgombokban.**

Dus raktár **papírárúkbán.** Adria esontlevélpapír, iskolafüzetek és ezerzákban, rajzpapír, radirgummi, rajzszén és festékekben.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. — Hetenkint **friss répa** és **káposzta.**

Czukor kilója csak 76 fillér. 2-3

Üzlet megnyitás.

A nagyközönséget tisztelettel értesitem, hogy **Szekszárdon** a Duna-utca 64/a szám alatt, Horváth József vármegyei káplár házában

épület- és mű-asztalos

tízletet nyitottam.

Budapesten folytatott tanulmányaim, Bécsben és Berlinben szerzett bő tapasztalataim képessé tesznek arra, hogy bármely szakmámba vágó munkát akár önálló, akár adott terv szerint a legizlésesebben elkészíthessek. Vállalkozom templom berendezések és a legfinomabb szobabútorok izléses és jutányos áron való elkészítésére, valamint épület munkák kiállítására.

Szolgálatomat felajánlva, kérem a nagyközönség b. támogatását.

Szekszárdon, 1906 december 6.

Kiváló tisztelettel

7-10

Botos Imre.

MEGHIVÓ.

„A bátaszéki kerületi takarékpénztár“ 1907. évi február hó 12-én délelőtt 9 órakor az intézet saját helyiségében

XXXIV. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Közgyűlési jegyző kijelölése és két részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Igazgatósági jelentés az 1906-iki üzletév eredményéről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadás és a mérleg megvizsgálásáról; az osztalék megállapítása és ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok 1. és 46. §-ainak módosítása.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak 3 évre leendő választása.

A t. cz. részvényesek kéretnek a gyűlés megnyitása előtt részvényeik letéteményezésére.

Bátaszék, 1907. január 27-én.

Rüll Nándor

vezérigazgató.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabírájától.

11/1907.

Pályázati hirdetés.

Bölcske községben üresedésben levő **községi szülésznői állásra** pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása évi 114 kor. készpénz, szabad lakás, 50 kéve tűzi rőzse illetmény és szüléseknél esetenként 2 korona külön díjazás.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket szülésznői oklevelükkel együtt kellően felszerelve **f. évi márczius 1-ig** annyival is inkább nyujtsák be, mert a később beérkezett pályázatokat tekintetbe venni nem fogom.

A választás idejét később fogom meghatározni.

Paks, 1907 január 26.

A főszolgabíró megbízásából:

Báró Jeszenszky Ödön

szolgabíró.

Tolnavármegye dunaföldvári járás főszolgabírájától.

473 szám.

1907.

Pályázati hirdetés.

Madocsa községben üresedésben levő **községi szülésznői állásra** pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása évi 190 korona készpénz, azonkívül születési esetenként a vagyonnal bíró szülőktől 2 korona követelhető, a vagyontalan szülőket azonban díj nélkül köteles kezelni.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket szülésznői oklevelükkel együtt kellően felszerelve **fo yó évi márczius hó 1-éig** annyival is inkább nyujtsák be, mert a később beérkezett pályázatokat tekintetbe venni nem fogom.

A választás idejét később fogom meghatározni.

Paks, 1907 évi január 26-án.

A főszolgabíró megbízásából:

Báró Jeszenszky Ödön

szolgabíró

Eladó ház.

Szekszárdon egy három utczára néző, újonnan épített sarokház, — alkalmas üzlethelyiségnek lakással együtt — mely 2600 korona évi jövedelmet hoz, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.

Czím a kiadóhivatalban. 3—3

Azonnal bérbeadó

Öcsényben egy élénk forgalmu helyen lévő **korcsma és bolti helyiség** teljes felszereléssel együtt. Bővebb felvilágosítással szolgál

Brucker Salamon
Öcsényben.

1—1

Kiadó vendéglő.

Decsen a vasúti állomás közelében, a legforgalmasabb utcában levő vendéglőmet betegeskedésem miatt minden elfogadható áron, akár azonnali átvételre, vagy legkésőbb 1907 augusztus hónapjától kezdve kiadom.

Komáromi Ferencz
Decs (Tolnamegye.)

1—3

HIRDETMEY!

Legjobb minőségű, vasalni való

FASZÉN

5 kilótól kezdve kilója 10 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi közzén.

Felvágott kemény szárú tűzifa

10 kilótól kilója 3 fillér, métermázsanként 2 korona 80 fillér, továbbá mindenmü hársáb, ugyszintén dorong tűzifa jutányos árban, tölgyfa 1 és fél méter hosszú szőlőkaróknak, saját telepem, a vasuti indóházzal szemben kapható.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szentet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

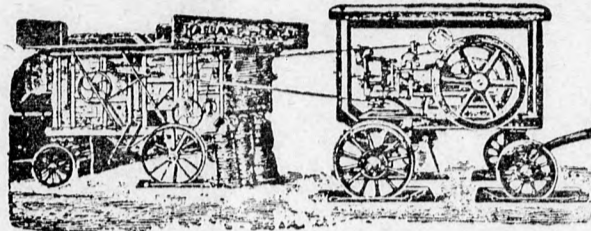
Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 9—10

A világ legjobb cséplőkészletei. Teljes jótállás kitünő cséplésért

Hatósági engedély nélkül származékos házak között is használhatók.

112 díjjal kitüntetett!!

A világ legegyszerűbb és leg-
tökéletesebb **motor-**

cséplőkészleteit

valamint a legtökéletesebb **benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorokat** ajánlja teljes jótállás mellett leg-
jutányosabb árban 3—5 évi rész-
letfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI., Nagymező-utca 43.

Csak ezen telepen szerezhetők be a világhírű, szabad szemmel látható befecskendező készülékkel ellátott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok

és villamos gyújtású benzinlokomobil cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. — Olcsó árak. — Legcsekélyebb napi költség
Aki elismert kitünő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez. 17—25

Tessék a pontos
czimre ügyelni!

Kállay Motortelep Budapest, Nagymező-utca 43.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve küldetik.

Motoraink terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ha köszvényben, reumában ischiasban szenved,
vegyen egy üveg

Dr. Fiesch-féle köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható:

Dr. FLESCHE E. M.

„Magyar Korona“ gyógyszer-tárában
Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi üveg“ ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél már bérmentve utánvétellel küldjük.

Manhold Kálmán Kula

Bácsme gyének a Telecska magaslatán fekvő jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti bérleten tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon faj-tisztán, sima és gyökeres **szőlőoltvány**.
2. **Amerikai és európai sima és gyökeres vessző**.
3. **Alma, körte, barack és kajszinfa** 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. **Gleditsia és Maclura Aurantiaca** élőszövény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sikerültek, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. Kivánatra név- és arjegyzzéket készséggel küldök. Szives megkereséseket kér!

Manhold Kálmán nagybérlő.

Rheumát, Csúzt, Köszvényt 13—52

föltétlenül és biztosan gyógyít a híres és minden házbau nélkülözhetetlen
Dr. Arányi herkulesfürdői Rheuma-Olaj

Ajánlható kéz, láb, hát, mell és derékfájásnál, ütés, erőltetés, ficzomodásoknál, fül-fájás és fülzuga, fej-és fogfájásnál. Kapható a készítőnél:

Balla Sándor gyógyszer-tára Hódmező-
vásárhely, Kossuth-tér.
Ára egy üvegnek 2 korona — Próbáüveg 1 kor.
6 kor. rendelésnél ingyen csomagolás, bérmentve.

Vigyázz! Egy próbadozoz mindent bizonyít.
Ne hagyjuk magunkat lebeszélni.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték sze-
rint, elegáns kivitelű **férfi öltöny, fel-
öltő vagy téli kabát.**

Krausz F. és Tsa

üzletadó üzlete Budapest, Kerepesi-ut 69.
Vidékre mintákat mértékvetéll utasítással bérmentve.

**Sikerült az Orsz. Posztókv. Áruház-
nak** (Budapest, Rottenbiller-utca 100 sz.) 100 vég nagyon jó minőségű tartós férfiruha szövetet egy csödbe jutott posztógyártástól poton áron megvenni. Ez okból szétküld vidékre utánvétellel csak 6 koronáért egy teljes férföltönyre elegendő 8 méter nagyon jó, tartós, remek mintázatú szürke, barna és drapp seviot szövetet. Sötétkéket vagy feketét 7 koronáért. A fenti céget t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti „Styriai“ kötőgép. Arjegyzzék ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Elő STYRIAI kötőgép-gyár
magyarországi képviselete FOGL J. L. műgépész
Budapest, VI. Csengery-utca 54.

Farsangra

és egyéb alkalmakra készítek táncrendeket olcsó, közép és egész finom minőségben, minden színben. Együttal ajánlok zsinórokat, paszomántokat, selyemgombolyagokat, könyv-zsinórzatokat egész és félselyemben és pamutban, minden fajtaban Legelőkelőbb referenciák. Megrendeléseket jutányosan és gyorsan teljesítek.

Schwarcz Jakab paszománygyáros
Budapest VIII, Rombach-u 3.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és magkereskedése
Tarcal (Zemplénmegye.)

1000 drb Gleditschia csemete 4
1000 „ 2 éves akác-csemete . . . 10 és 15
1000 „ 1 „ „ „ 4—6 és 16
1000 „ vadalma csemete 12 és 20
1000 „ vadkörte csemete 14 és 25

Nagyvirágu kerti díszszegfű tövek 10 drb 1-20
2 éves bokorrózsák 10 drb 5 kor., 100 drb 35
2 „ hónapos rózsák, 10 drb 5 kor., 100 drb 35

**Elsőrendű kerti magvak, virághagymák, dísz-
növények legolcsóbb árakon.** — 160 oldalas
főarjegyzzékünk kivánatra bérmentve.

Szőlőoltványok!

Hányok pótlására: Két éves, száza 20 kor.
Telepítésre: Gyökeres szőlőoltvány, ezre 160 kor.,
sima 90 kor. **Fásoltvány I.** 200 kor., ez szépséghibá-
val 90 kor.

Mind Riparia portalis alanyon, a legjobb és leg-
bőtermőbb bor- és csemege fajokban. **Hegyi bor leg-
olcsóbban.** — Arjegyzzék ingyen.

Székely I. József, Gyöngyös.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

azonnal felvételik

Báter János
könyv- és papirkereskedésében.

10 szám.

1907 végrh.

Árverési hirdetemény.

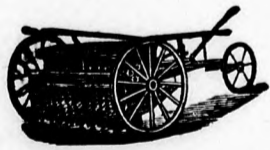
Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a paksi kir. jbiróság-
nak 1904 évi V. 290/1 sz. végzése folytán, dr. Török Emil budapesti ügyvéd által képviselt, Eternit Művek Hatschek Lajos budapesti bej. cég felperes részére, Hirschinger István és neje Unger Mária paksi lakosok alperesek ellen, 1506 kor. — fillér tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 628 korona 80 fillérre becsült ingóságokra a paksi kir. jbiróság 1904 V. 290/4 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Paks községben, Keck Jakabné Vörösmarthy-utca, 1152 sorszámu házában leendő megtartása határidőül 1907 évi február hó 4 (negyedik) napjának délelőtti 8 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt 3112 drb Eternit-tétf lap és 16 csomag szeg a legtöbbet ígérőnek, készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Paksón, 1907 évi január hó 19-én.

Csery István,
kir. bírósági végrehajtó.

DEBULAY IMRE

lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,

borprés- és

szőlőzuzókban, 5-26

takaréktűzhelyekben.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kínese Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivivta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olcsó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

**Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, —
ihatja ur, szegény!**

Egyedüli főelárúító vidékünkön

28—52

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1 ¹ / ₁₀ literes palaczk	1 literes palaczk	1/2 literes palaczk
48 fillér.	40 fillér.	30 fillér.

A régi áraknál majdnem felényivel olcsóbb!
Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárúító visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné,** Gyönkön **Weil Ádám,** Bonyhádon **Ermel Adoif** és **Novotny Rezső** fűszerkereskedőknél.

BÁTER JÁNOS
KÖNYVNYOMDÁJA
SZEKSZÁRD.

Készít a legrövidebb idő alatt izléses, tiszta kivitelű

ZÁRSZÁMADÁSOKAT,

továbbá: számlákat, körleveleket, műveket, falragaszokat

és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabb árban.

Nem vehetünk értékesebb, czélszerűbb és hasznosabb ajándékot,

mint egy jó

Varrógépet,

melyet csak

MÜLLER TESTVÉREK

szekszárdi nagyválasztéku raktárából

10 évi jótállással vehetünk.

5—25